

Basförsäkring för företag

YH 05

Försäkringsvillkor 1.1.2018

331134s 6.19

Innehåll

ES SAKFÖRSÄKRING.....	1	MERSKYDDSFÖRSÄKRINGAR.....	16
KU TRANSPORTFÖRSÄKRING.....	6	VV FÖRMÖGENHETSANSVARSFÖRSÄKRING.....	16
KE AVBROTTSFÖRSÄKRING.....	8	TK AVBROTTSFÖRSÄKRING VID ARBETSOFORMÅGA.....	18
VA ANSVARSFÖRSÄKRING.....	9	ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR.....	19
OI RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING.....	13		

Försäkringens struktur

Försäkringen innehåller sakförsäkring (ES), transportförsäkring (KE), avbrottsförsäkring (KE), ansvarsförsäkring (VA) och rättskyddsförsäkring (OI) samt allmänna avtalsvillkor (YL).

Om ett separat avtal har ingåtts och anteckning om det har gjorts i försäkringsbrevet, innehåller försäkringen också förmögenhetsansvarsförsäkring (VV) och avbrottsförsäkring vid arbetsoförmåga (TK) eller båda.

ES SAKFÖRSÄKRING

ES1 Syftet med försäkringen

Pohjola Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor samt de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta sakskador som förorsakas det i punkt ES 4 nämnda försäkringsobjektet och de i villkoren separat nämnda övriga kostnaderna.

ES2 Försäkringsobjekt

2.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är till försäkringstagarens i försäkringsbrevet nämnda affärsrörelse hörande

- löseegendom som tillhör försäkringstagaren,
- lösa anläggningstillgångar som lånats eller hyrts och som försäkringstagaren utnyttjar i sin affärsrörelse samt
- kundens egendom, som har anslutning till försäkringstagarens affärsrörelse.

2.2 Utvidgningar och begränsningar

2.2.1 Pengar och värdepapper

Pengar och värdepapper är försäkringsobjekt upp till de maximibelopp per skada som anges nedan. Såsom pengar och värdepapper betraktas också oanvända frimärken, kuponger, växlar, checkar, lotter och liknande fordringsbevis.

- vid rån, det belopp som motsvarar kontantkassaintäkterna för de två senaste öppethållningsdagarna. Om även söndagsöppet ingår i denna tidsperiod, är maximiersättningen kontantkassaintäkterna för de tre senaste öppethållningsdagarna

- vid transport med egna anställda i händelse av rån 40 000 euro om transporten utförs av en person och 80 000 euro om transporten utförs av två personer tillsammans
- vid förvaring av egendomen i ett låst Euro-klassificerat eller säkerhetsklassificerat kassaskåp som motsvarar Euro-klassificeringen eller kassavalv, det belopp som motsvarar kontantkassaintäkterna för affärens två senaste öppethållningsdagar. Om även söndagsöppet ingår i denna tidsperiod, är maximiersättningen kontantkassaintäkterna för de tre senaste öppethållningsdagarna
- då pengar förvaras i en apparat för penninghantering är maximiersättningen högst det belopp som motsvarar kontantkassaintäkterna för affärens två senaste öppethållningsdagar. Om även söndagsöppet ingår i denna tidsperiod, är maximiersättningen kontantkassaintäkterna för de tre senaste öppethållningsdagarna. Apparaten för penninghantering ska placeras i ett separat rum/utrymme som uppfyller säkerhetsföreskrift 3 mot inbrott (S853)
- vid förvaring av egendomen i ett låst kassaskåp eller kassavalv av annan typ som väger minst 400 kg 20 000 euro,
- vid förvaring av egendomen i ett låst brandsäkert skåp eller i ett kassaskåp eller i ett annat separat förvaringsställe som är stängt på ett tillförlitligt sätt högst 2 000 euro.

2.2.2 Motordrivna maskiner

Försäkringsobjekt utgör inte motordrivna fordon, släpvagnar, bogserbara anordningar, luftfarkoster, flygande små anordningar, fartyg och båtar som ska registreras.

Till skillnad från begränsningarna ovan omfattar försäkringen

- trädgårdstraktorer, mopeder, fyrhjulingar, snöskotrar, motorbåtar, släpvagnar och bogserbara anordningar som hör till försäkringstagarens omsättningstillgångar med undantag för situationer, då de transporteras och används för sitt syfte med deras egna motorer och
- från registreringsplikt befriade truckar och gräsklippare som hör till försäkringstagarens anläggningstillgångar och som används på försäkringsstället i händelse av andra sakskador än att de går sönder på grund av användning.

2.2.3 I byggnaden fast installerade konstruktioner, inventarier och maskiner

Försäkringsobjekt utgör inte byggnader och fastigheter. Till skillnad från begränsningarna ovan omfattar försäkringen sådana på försäkringsstället (ES 3.1) i byggnaden fast installerade, i försäkringstagarens besittning varande och uteslutande i den i försäkringstagarens försäkringsbrev nämnda affärsrörelsen utnyttjade

- konstruktioner, inventarier och ytmaterial och
- maskiner och utrustning samt till dem anslutna konstruktioner, ledningar och rörledningar.

Den egendom jämte installerings- och röjningsarbeten samt destruktionskostnader som avses ovan i denna punkt är försäkringsobjekt upp till det 30 000 euro och bara till de delar som den inte är försäkrad med någon annan försäkring för samma skada.

2.2.4 System- och tillämpningsprogramvara samt filer

Försäkringen ersätter kostnader som uppstått för att återskapa program eller filer i elektronisk form som försvunnit för sammanlagt högst 10 000 euro. Försäkringen ersätter om program eller filer i elektroniskt format förstörs endast i det fall att själva apparaten eller datamediet som utgör försäkringsobjekt har drabbats av en skada som är ersättningsgill enligt dessa villkor.

2.2.5 Arbetstagarnas egendom

Försäkringsobjekt är dessutom sådan lösegendom som arbetstagar i försäkringstagarens tjänst har med sig i arbetet med samma begränsningar som egendom i försäkringstagarens affärsrörelse enligt punkt ES 2.1. Arbetstagarers egendom är försäkringsobjekt upp till 1 000 euro per arbetstagar. Försäkringsobjekt är inte arbetstagarers pengar, kreditkort, checkar eller liknande betalningsmedel och värdepapper.

2.2.6 Reklam och reklamtejp i fönster

Försäkringsobjekt är också ljusreklam jämte elanordningar som företaget äger samt reklamskyltar och reklamtejp i fönster upp till sammanlagt högst 5 000 euro.

2.2.7 Konstverk på försäkringsstället

Försäkringsobjekt är också konstföremål på försäkringsstället upp till sammanlagt högst 20 000 euro.

2.2.8 Försäkringsobjekt utgör inte

- djur
- annan egendom som på basis av köpmannaavtalet inte ska försäkras om man inte särskilt kommit överens om och gjort en anteckning om detta i försäkringsbrevet.

2.3 Försäkringens subsidiaritet

Då försäkringen enligt föregående bestämmelser om försäkringsobjektet kan omfatta annan egendom än den som tillhör försäkringstagaren, är sådan främmande egendom försäkringsobjekt bara om den inte är försäkrad med en annan försäkring för samma skada.

ES 3 Försäkringens giltighetsområde

3.1 Försäkringsplats

Försäkringen gäller när egendomen finns på det ställe som nämns i försäkringsbrevet i Finland (försäkringsställe).

Egendom som är utomhus är försäkringsobjekt i händelse av stöld endast om det är nödvändigt att förvara den utomhus och den förvaras på ett inhägnat och bevakat område eller den är låst med kätting, vajer eller med annan motsvarande låsning.

3.2 Andra ställen

Försäkringen gäller i situationerna nedan i Finland också när försäkringsobjektet finns på något annat ställe än försäkringsstället om inte annat anges i dessa villkor:

3.2.1 Omsättningstillgångar och anläggningstillgångar som finns på annat ställe än försäkringsstället

Försäkringen gäller på andra ställen i Finland än på försäkringsstället, dock högst upp till 100 000 euro.

Försäkringen gäller utan det ovan nämnda maximibeloppet

- för lantbruks- och järnhandelsbranschens del på ett sådant tillfälligt förvaringsställe för omsättningstillgångar som den i försäkringsbrevet angivna affärsrörelsen förutsätter.
- för lantbrukshandelsbranschens del på spannmålspartiproducenters lagerställen i fråga om sådana spannmålspartier som försäkringstagaren har köpt av lantbruksproducenter och därvid avtalat om att spannmålet för försäkringstagarens räkning förvaras i producentens lager.

3.2.2 Pengar och värdepapper

I fall av rån eller inbrott gäller försäkringen när pengar eller värdepapper transporteras annanstans i Finland.

Pengar och värdepapper är försäkrade i händelse av rån eller inbrott även då dessa är i en banks, ett bevakningsföretags eller ett penningtransportföretags behållare. En förutsättning för ersättning är att pengarna inte är på bankens ansvar. Ersättningens maximibelopp har nämnts i punkt ES 2.2.1.

I försäkringsskyddet ingår skador till följd av ersättningsgilla brand- eller brottsskador som förorsakas av förlust av kredit- eller bankkortsförsäljningsdokument. Ersättning betalas för ett dygn, dock högst 10 000 euro. En förutsättning för att ersättning ska betalas är att både pappersverifikaten och datafilerna gått förlorade.

3.2.3 Medföljande eller på annat ställe förvarade anordningar, verktyg och tillbehör

Försäkringen gäller upp till högst 20 000 euro per skada beträffande medföljande eller på annat ställe förvarade anordningar, verktyg och tillbehör också annanstans i Finland. Detta förutsätter dock att medförandet av anordningarna sammanhänger med den affärsrörelse som bedrivs och som anges i försäkringsbrevet.

3.2.4 Reparation och service

Försäkringen gäller när ett försäkringsobjekt på grund av reparation eller service är i Europa.

3.2.5 Arbetstagarers egendom

Arbetstagarers egendom som nämnts ovan i punkt ES 2.2.5 är försäkringsobjekt i samband med arbetsprestationer utanför försäkringsstället i Finland.

ES 4 Skador som ersätts, begränsningar som gäller dem och särskilda ersättningsbestämmelser

Försäkringen ersätter direkta sakskadorna som förorsakas av försäkringsobjektet samt i dessa villkor separat nämnda övriga kostnader, om sakskadan har förorsakats direkt under försäkringens giltighetstid av en nedan definierad händelse. Om ett försäkringsfall är oförutsett eller inte avgörs objektivt och utgående från skadeorsaken, inte från följderna av skadan.

4.1 Självrisk

Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk eller en i dessa villkor fastställd självrisk. Vid beräkning av ersättningen avdras från skadebeloppet före självrisk eventuella åldersbaserade åldersavdrag.

Ur försäkringen ersätts följande skadefall

4.2 Brand eller sot

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av eld som kommit lös eller av en plötslig och oförutsedd utspridning av sot från en eldstad eller motsvarande värmeapparat i fastigheten.

Försäkringen ersätter inte skador på föremål som har utsatts för värme.

Specialsjälvrisker

Om en brandskada beror på att heta arbeten har utförts, är försäkringstagarens självrisk tio gånger den självrisk som anges i försäkringsbrevet, dock högst 20 000 euro eller ett sådant större självriskbelopp som anges i försäkringsbrevet.

Heta arbeten har definierats i punkt brandsäkerhet i säkerhetsföreskrifterna.

4.3 Åkslag

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av direkt åkslag eller genom överspanning till följd av åkslag.

4.4 Explosion

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av en explosion.

Försäkringen ersätter inte

- inre spänning, tätning som lossnat eller hydrauliskt tryck,
- yrkesmässigt sprängnings- eller schaktningsarbete. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningskyldighet,
- skador på en förbränningsmotor på grund av en explosion i densamma,
- skador på ett slutet och tryckhållfast kärl, anordning, rör eller behållare som har innehållit gas eller ånga, om inte skadeorsaken är ett plötsligt och oförutsett exceptionellt övertryck.

4.5 Utlösning av släckningsanordning

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av att en släckningsanordning plötsligt och oförutsett utlöses.

4.6 Inbrott

Försäkringen ersätter sådana skador i ett i försäkringsbrevet antecknat försäkringsställe som uppkommit till följd av tillgrepp eller skadegörelse om någon

- bryter sig in och därvid skadar konstruktioner och lås, eller
- tränger sig in med nyckel som har tillgripits vid ett rån eller vid ett sådant inbrott som beskrivs ovan.

Skador på byggnad vid inbrott och skadegörelse

Försäkringen ersätter upp till 10 000 euro skador på byggnader som finns på det i försäkringsbrevet nämnda stället, om byggnaderna har förorsakats skada vid inbrott i en lägenhet eller något annat utrymme där försäkrad egendom förvaras, och konstruktioner, fönster eller lås samtidigt har skadats eller om intrånget har skett genom annat våld, eller om egendom avsiktligt har skadats, om den försäkrade egendomen inte är försäkrad med en annan försäkring mot samma skada.

Specialsjälvrisk vid inbrottsskada

Då egendom förvaras i bil eller annat transportmedel är självrisk vid inbrottsskador 25 % av skadebeloppet, dock minst 1 000 euro eller ett större självriskbelopp som anges i försäkringsbrevet.

4.7 Rån

Försäkringen ersätter skador till följd av tillgrepp, då våld eller direkt hot om våld mot person används vid tillgreppet.

4.8 Läckage

Försäkringen ersätter skador som förorsakas genom läckage av vätska, ånga eller gas.

Dessutom ersätter försäkringen skador som vid en läckageskada har förorsakats den vätska, ånga eller gas som har läckt ut, om det aktuella ämnet är försäkringsobjekt.

En förutsättning är att ämnet har strömmat ut plötsligt, oförutsett och direkt

- ur byggnadens egna fasta vatten-, avlopps- eller värmeledningsnät eller ur ång-, gas- eller oljeledning,
- oljecisterner,
- ur byggnadens inre regnvattenledningar,
- rörledningar till bubbelpooler eller simbassänger,
- ur rörledningar som hör till en fast maskin eller anordning eller
- ur fasta förvaringskärl för ett ämne.

Försäkringen ersätter inte skador som har förorsakats

- genom utströmning av regn- eller smältvatten ur takrännor, byggnadens yttre stuprör, regnvattenavlopp eller ur motsvarande,
- av kondensvatten,
- genom att vatten vid regn, snösmältning eller översvämning tränger ut ur en avloppsbrunn eller avloppsledning,
- av läckage ur ett avloppsrör eller en avloppsventil till ett kar eller en bassäng,
- till följd av att en kommunal eller annan allmän vatten- eller avloppsledning är skadad eller tilltäppt,
- av en icke fungerande uppdämningsventil till ett avlopp,
- av att vätska tränger ut genom konstruktionernas vattensparrar eller i fogarna mellan rörledningar och konstruktioner, till exempel mellan golvbrunnen och flänsringen,
- genom utströmning av vätska ur ett fast ledningsnät innan detta har godkänts för ibruktagning,
- av vätska som strömmat ut ur kranar, spärrventiler eller duschanordningar som hör till ledningsnätet, om inte skadorna är en följd av att kranen eller duschanordningen har gått sönder mekaniskt.,
- av planerings-, grundläggnings-, installations- eller byggfel eller skador som förorsakats av sådana fel,
- av fukt som lett till röta, svampbildning eller lukt,

Försäkringen ersätter inte heller skador på ledningsnät, manöverdon eller isolering i dem.

Specialsjälvrisk vid läckageskada

Självrisk dras inte av, om en läckageskada har minskat på grund av att en läckagelarmanordning på försäkringsstället har begränsat omfattningen av den ersättningsgilla läckageskadan genom sin funktion.

4.9 Storm

Försäkringen ersätter skador till följd av storm.

Försäkringen ersätter inte

- skador som har förorsakats av att snö eller vatten med stormvind har trängt in i konstruktionerna utan att söndra dem,
- skador som har förorsakats av sjögång eller av en förskjutning i isen,
- skador som har förorsakats av översvämning eller av en höjning av vattenståndet,
- skador som har förorsakats av isens eller snöns tyngd,
- skador på bryggor,
- skador på lösöre som förvaras utomhus, och inte heller
- skador på lösöre, om de inte har uppkommit i samband med stormskador på byggnaden.

4.10 Andra kostnader som ersätts

Kostnader för bortskaffande, röjning och förstöring

Försäkringen ersätter sådana nödvändiga kostnader för bortskaffande, röjning och förstöring av skadad egendom som uppkommer vid rengöring, rivning, bortskaffande, röjning och förstöring av en ersättningsgill skadeplats eller egendom samt för efterbevakning på området. De här kostnaderna tillkommer till den ersättning som i övrigt fås ur försäkringen och minskar inte annan ersättning.

Avvärjning av hotande skada

Förutom direkta saksador ersätter försäkringen sådana skäligen kostnader enligt YL 6.2 som förorsakas av begränsning eller avvärjning av en skada som har inträffat eller är omedelbart hotande och som ersätts ur försäkringen.

Skador på mark

Försäkringen ersätter sådana kostnader för undersökning, rengöring eller byte av mark samt transport och hantering av avfall som förorsakas av att marken på en fastighet som försäkringstagaren äger eller besitter skadas till följd av en ersättningsgill sakskada på försäkringsobjektet. Härvid förutsätts att kostnaderna gäller åtgärder på grund av en tvingande myndighetsbestämmelse och att myndighetsbestämmelsen utfärdats senast ett år från det datum skadan observerades eller från skadefallet. Kostnader ersätts med högst 200 000 euro per skada.

Tilläggs-skador

Försäkringen ersätter dessutom

- skador till följd av att egendomen, på grund av de omständigheter som råder vid ett i övrigt ersättningsgillt skadefall, har stulits, förkommit eller skadats, samt
- skador som förorsakas av köld eller hetta, regn eller annat dylikt, om skadan är en direkt och oundviklig följd av ett ersättningsgillt skadefall.

ES 5 Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ges i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller annars skriftligen. Om den försäkrade har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna uppsåtligt eller genom oaktsamhet som inte kan anses vara ringa och underlåtenheten att iaktta säkerhetsföreskrifter har inverkat på skadans uppkomst eller dess belopp, kan ersättningen nedsättas eller krav på ersättning avslås i enlighet med de allmänna avtalsvillkoren.

Byggnader och maskiner ska hållas i det skick byggnadslagen, byggbestämmelserna och arbetarskyddsbestämmelserna förutsätter.

5.1 Brandsäkerhet

5.1.1 Heta arbeten

Vid heta arbeten ska säkerhetsföreskrifter S621 Heta arbeten iakttas. Innan heta arbeten inleds är det skäl att med dem som utför arbetet gå igenom säkerhetsåtgärderna. I tillstånd för heta arbeten kommer man överens om saker, som ska iakttas innan det heta arbetet inleds samt under och efter det heta arbetet. Heta arbeten är arbeten där det uppkommer gnistor eller där man använder en flamma eller annan värme och som förorsakar brandfara. Heta arbeten vid takarbeten och vattenavskiljningsarbeten utgörs exempelvis av att det isolerande underlaget torkas med en flamma eller varm luft, att bitumen värms upp i en bitumengryta och att tätisolering fästs genom uppvärmning.

Frusna rör får inte tinas upp med öppen eld eller varmluftsfläkt.

5.1.2 Byggnaders sidor och soptak

På lastningsbryggor och under lastningstak får inte förvaras antändligt material, om obehörigas tillträde till dessa objekt inte har förhindrats.

Antändligt material får inte förvaras vid byggnaders ytterväggar, ifall det förorsakar en fara för att brand sprider sig till byggnaden. Faran för att branden sprider sig till byggnaden kan förhindras konstruktionsmässigt (brandsektionering EI 30 av väggen/takkanten) eller genom att placera antändligt/brännbart material tillräckligt långt från byggnaden.

Sopor ska förvaras så att obehöriga inte kommer åt soporna, om en antändning av soporna förorsakar fara för att brand sprider sig till byggnaden.

En spridning av en brand från ett soptak ska förhindras genom att det placeras på ett tillräckligt avstånd. Soptaket ska konstruktionsmässigt ha ett tak med minst en sektionering av EI 30, med en tät brandsektionering mot byggnaden eller så ska soporna placeras i en djupbehållare.

Säkerhetsavståndet för sopkärl och annat brännbart material ska från takkantslinjen, om soptaket inte är brandsäkert eller om soporna inte förvaras i djupbehållare, vara minst följande:

4 meter	enskilda sopkärl på 240 liter och 600 liter
6 meter	rader av flera sopkärl och rullpallar för brännbart material
8 meter	soptak och växelflak som innehåller brännbart material

I trapprum och i korridorer i allmänna utrymmen får inte förvaras eller lagras några varor.

5.1.3 Släckningsanläggningar och automatiska brandlarmsanordningar

Objekt som skyddas med släckningsanordningar eller automatisk brandlarmsutrustning ska för dessa system ha ett skriftligt underhållsprogram som är uppgjort enligt gällande bestämmelser.

Släcknings- och brandlarmsanordningarna ska vara funktionsdugliga och vederbörligen kontrollerade och underhållna samt för dessa ska finnas en utbildad anläggningsskötare.

5.1.4 Förebyggande av elektriska bränder

Elarbeten är installation av elanordningar samt reparations- och servicearbeten av elektriska apparater och anordningar. Elarbeten får endast utföras av personer som uppfyller förutsättningarna enligt lagar, förordningar och myndighetsbestämmelser samt av företag i enlighet med givna myndighetskrav.

Innehavaren av elektriska anordningar ska ombesörja att fastighetens elinstallationer och elektriska anordningar har besiktigats i enlighet med den lagstadgade periodiska besiktningen. Med undantag för bostadsbyggnader ska elinstallationer i övriga byggnader och utomhus besiktigas med följande intervaller:

- offentliga byggnader, affärs-, industri- och jordbruksbyggnader, där huvudsäkringarna är över 35A, med 15 års intervall (elanläggning besiktningsklass 1)
- mötes- och inkvarteringsrum samt stora affärsfastigheter med 10 års intervall (elanläggning besiktningsklass 2)
- explosionsfarliga rum, där tillverkning, hantering eller lagring av kemikalier eller sprängmedel kräver tillstånd av myndighet och
- elnät som nätinnehavaren använder för distribution och överföring med 5 års intervall (elanläggning besiktningsklass 3).

Dessutom ska iakttas de anvisningar som getts i säkerhetsföreskrifterna S331 Skydd mot elbränder.

5.1.5 Sotning av eldstäder och luftkanaler

Fastighetens ägare svarar för att sotningen ordnas. Eldstäder med luftkanaler ska sotas beroende på den typ av bränsle som används och användningsändamål enligt följande:

- vid användning av fasta bränslen, lätt eller tung brännolja eller flera olika bränslen ska eldstäder och rökgångar sotas en gång om året,

- eldstäder jämte rökkanaler i fritidsbostäder som inte är i bruk året runt ska sotas en gång på tre år.

Det är skäl att kontrollera skicket på rökkanaler och i synnerhet lätta rökkanaler i samband med sotningen.

Vid kontrollen ska uppmärksamhet fästas vid att rökkanalen är förenlig med eldstaden och att själva installeringen av rökkanalerna samt genomföringarna av rökkanalerna i förhållande till de omgivande konstruktionerna har gjorts i enlighet med brandbestämmelser och tillverkarens monteringsanvisningar.

Den som utför sotning ska ha avlagt yrkesexamen för sotare.

5.1.6 Annat i anslutning till brandsäkerhet

Vid placeringen av bastuugnar ska säkerhetsavstånd enligt monteringsanvisningarna beaktas. Kläder eller annat brännbart material får inte torkas ovanför eller i omedelbar närhet av en bastuugn.

5.1.7 Förvaring och användning av brännbara vätskor och flytgaser

Brännbara vätskor och flytgaser ska förvaras i enlighet med lagar, förordningar och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem samt i enlighet med räddningsmyndigheters instruktioner.

Det är förbjudet att göra upp öppen eld och röka i förvaringsrum för ovan nämnda ämnen samt vid hanteringen av dem.

5.2 Säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld och inbrott

Vind, källare och andra gemensamma utrymmen i en byggnad ska hållas låsta så att obehöriga inte kan ta sig in i utrymmena. Fönster, dörrar och övriga öppningar till förvaringsplatserna ska med tanke på inbrott och stöld vara stängda på ett tillförlitligt sätt.

I fastigheten ska utses en person som ansvarar för nyckelkontrollen. I personens uppgifter ingår alla ärenden som hänför sig till låsning, såsom ändring av låskombination samt förvaring, överlämning och återlämning av service- och huvudnycklar. De överlåtna nycklarna ska bokföras och nycklarna återlämnas när nyckelinnehavaren har slutfört sitt uppdrag.

I ett nyckelskåp som är infällt i fastighetens yttervägg får man inte förvara fastighetens huvudnyckel.

Huvudnyckeln får inte överlåtas utöver till disponent, servicekarl och styrelsemedlem till någon annan än ett servicebolag och ifråga om affärsfastigheter till städ- och bevakningsföretag. Av ett företag till vilket nyckel överläts ska i avtalet förutsättas att dessa säkerhetsföreskrifter iakttas.

Nycklar till utrymmen som är i andras användning eller redskap som möjliggör inträde eller som används vid passerkontrollsystem och som innehas av försäkringstagaren eller den försäkrade ska förvaras omsorgsfullt. I dessa får inte finnas kännetecken, med vilka en utomstående kan koppla dem till ett visst låssystem.

Dörrarna till kassaskåp eller valv ska låsas efter användning och nycklarna till dem får inte förvaras i samma lägenhet.

Kassaapparater och kassaskrin ska olåsta och öppna lämnas i stängda förvaringsutrymmen.

Om man separat avtalat om att försäkringen ska vara i kraft under transport av den egendom som är försäkringsobjekt, får egendomen inte ges för transport till en person som på grund av sin ålder eller sin hälsa inte är lämpad för denna uppgift.

Egendom får aldrig förvaras i ett transportmedel så att den är lätt synlig för förbipasserande.

5.3 Hur egendom skyddas mot läckageskador

Gods som förvaras i den nedersta källarvåningen ska ställas på minst 10 cm höjd över golvytan. Med en källarvåning avses ett våningsutrymme vars golv helt eller delvis ligger minst en meter under markytan.

För att förhindra att vattenledningsnätet och VVS-anordningarna fryser och för att förhindra läckageskador ska man se till att byggnaden är tillräckligt uppvärmd. Tomtvattenledningens avstängningsventil ska stängas eller bruksvattenpumpen frångöras då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan tillsyn över en vecka.

Ledningsnätet och VVS-anordningarna ska tömmas på vatten och tomtvattenledningens avstängningsventil utanför byggnaden stängas eller bruksvattenpumpen frångöras då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan uppvärmning.

Anslutningen mellan rörledningar och anordningar ska vara gjord enligt tillverkarens eller importörens samt myndigheternas bestämmelser och anvisningar.

Tvättmaskinen ska alltid anslutas till vattenledningsnätet med en egen avstängningsventil och en tryckhållfast påfyllningsslang. Tvättmaskinens avloppsslang ska vara fast ansluten till avloppsnätet eller så ska maskinen övervakas när den är i gång. Avstängningsventilen till tvättmaskinens tryckslang ska stängas efter det att tvättprogrammet avslutats. Man ska följa med att rörfogarna håller tätt och se till att det inte finns veck på slangarna.

5.4 Övriga anvisningar

Minst en gång per dag ska utöver originalet två kopior i form av säkerhetskopior tas av system- och tillämpningsprogramvara samt data på datalagringsutrustning. Säkerhetskopior ska förvaras i ett för datamedier avsett brandsäkert säkerhetsarkiv, som ska ligga i en annan brandsektion än den där de andra kopiorna förvaras eller i ett datamedieskåp av minst klass S60 DIS.

Den försäkrade egendomen ska underhållas och användas på det sätt som importören eller tillverkaren förutsätter eller rekommenderar. Serviceåtgärder ska registreras.

De utrymmen där den försäkrade egendomen installeras och förhållandena vid användningen, såsom driftspänningen, luftfuktigheten och temperaturen, ska överensstämja med importörens eller tillverkarens rekommendationer.

Portabla datorer och liknande apparater ska under flygtransport förvaras i passagerarkabinen.

ES 6 Värderings- och ersättningsbestämmelser

Denna försäkring är en fullvärdesförsäkring, om inte ett ersättningstak separat har angetts i försäkringsbrevet. Premien baserar sig på den omsättning som meddelats till försäkringsbolaget. Ersättningarna beräknas i enlighet med ersättningsbestämmelserna nedan utgående från återanskaffningsvärdet eller dagsvärdet.

6.1 Ersättningens omfattning

Försäkringen ersätter direkta sakskador på den försäkrade egendomen.

6.2 Beräkning av egendomens värde och skadebeloppet vid sakskada

6.2.1 Skadebelopp enligt återanskaffningsvärdet

Återanskaffningsvärdet är det belopp som behövs för att till samma plats anskaffa ny likadan eller närmast motsvarande egendom.

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från egendomens värde omedelbart före skadan. Bägge värdena beräknas enligt återanskaffningsvärdet.

Om den skadade egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst skillnaden mellan återanskaffningsvärdet och restvärdet.

Om emellertid egendomens värde minskat fram till tidpunkten för skadan så att dess dagsvärde var mindre än 50 % av återanskaff-

ningsvärdet omedelbart före skadan, beräknas skadebeloppet enligt dagsvärdet (se ES 6.2.2). Varje skadat föremål värderas skilt för sig.

6.2.2 Skadebelopp enligt dagsvärdet

Dagsvärdet är det belopp som fås när egendomens värdeminskning till följd av ålder, användning, föråldrad teknik, minskad användbarhet eller liknande dras av från återanskaffningsvärdet. Även minskad användbarhet till följd av ändrade lokala omständigheter, t.ex. att näringsverksamhet som utövats har upphört eller andra liknande orsaker, beaktas då dagsvärdet fastställs.

Skadebeloppet enligt dagsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från dagsvärdet. Bägge värdena beräknas enligt dagsvärdet.

Om egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst skillnaden mellan dagsvärdet och restvärdet.

Dagsvärdet kan inte överskrida egendomens återanskaffningsvärde.

6.2.3 Mervärdesskatt

Då skadebeloppet beräknas beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt. Momsandelen betalas inte, om den är avdragsgill i ersättningstagarens beskattning.

Mervärdesskatten ersätts inte heller, om den försäkrade har återbäringsrätt på mervärdesskatten.

6.3 Ersättningens belopp

Ersättningsbeloppet fås när självriskan dras av från skadebeloppet.

6.3.1 Underförsäkring

Om den omsättning som försäkringstagaren har meddelat och som har antecknats i försäkringsbrevet är mindre än den faktiska omsättningen, är det fråga om underförsäkring, varvid av ersättningsbeloppet utbetalas en så stor del som den meddelade omsättningen är av den faktiska omsättningen.

6.4 Utbetalning av ersättning

Först utbetalas ersättning enligt dagsvärdet. Skillnaden mellan ersättningen enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet betalas ut, när den skadade egendomen inom två år efter att skadan har reparerats eller när ny egendom av samma slag och för samma användningsändamål har anskaffats till Finland.

Rätt till skillnaden mellan ersättning enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet har bara försäkringstagaren eller den för vilken försäkring för tredje man har tecknats. Rätten kan inte överföras.

6.5 Andra bestämmelser i anslutning till ersättningen

6.5.1 Ersättning av ritningar m.m.

Ritningar, dokument, samt modeller och formar ersätts bara om motsvarande egendom skaffas i stället för den skadade egendomen inom två år efter skadan. För under arbete varande manuskript och översättningsarbeten ersätts endast de skrivark som man på grund av skadan är tvungen att göra på nytt för att slutföra ett oavslutat arbete.

6.5.2 Alternativ till ersättning i pengar

Försäkringsbolaget har rätt att låta bygga eller reparera eller att skaffa förkommen eller skadad egendom i stället för att betala ersättning i pengar.

Om ersättningen emellertid betalas i pengar, bestäms maximiersättningen av det pris som bolaget skulle ha betalat försäljaren respektive reparatören, om det hade köpt föremålet eller låtit reparera det. Då ersättningen fastställs, beaktas alla de kontant-, parti-

och specialrabatter samt andra rabatter som försäkringsbolaget skulle ha haft rätt till, om det hade anskaffat eller låtit reparera egendomen.

6.5.3 Kostnader för utredning av skada

Försäkringsbolaget är skyldigt att ersätta endast sådana skadekartläggningar som utförts på dess order, eller andra nödvändiga utredningar som gjorts för att avgöra en skada eller för att bedöma storleken av en skada. Försäkringsbolaget är inte skyldig att ersätta andra kartläggningar eller redogörelser, om man inte om dem överenskommit med försäkringsbolaget på förhand.

6.5.4 Inteckningsbar egendom

För egendom i vilken inteckning kan fastställas betalas ersättning till försäkringstagaren först när han har klarlagt att egendomen inte är intecknad som säkerhet för gäld eller att inteckningshavarna gett sitt samtycke till att ersättningen betalas till försäkringstagaren (jfr 13 § i företagsinteckningslagen).

6.5.5 Försäkringsbolagets rätt att lösa in skadad egendom

Den försäkrade egendomen förblir hos ägaren även då den skadats. Försäkringsbolaget har emellertid rätt att lösa in återstående egendom eller en del av den. Den egendom eller del av egendom som inlösts ersätts på samma grunder (antingen enligt återanskaffningsvärdet eller dagsvärdet) som en skada på föremålet eller egendomsposten ifråga.

6.5.6 Försäkringstagarens skyldighet att överlämna egendom som återfåts

Om försäkringstagaren får tillbaka förlorad egendom efter det att ersättning har betalats, ska han omedelbart överlämna egendomen till försäkringsbolaget eller återbetala ersättningen till denna del.

ES 7 Dubbelförsäkring

Om samma egendom har försäkrats mot samma skada med flera försäkringar, rör det sig om en dubbelförsäkring, varvid ersättningen beräknas enligt lagen om försäkringsavtal.

KU TRANSPORTFÖRSÄKRING

1 Syftet med försäkringen

Pohjola Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor ersätta direkta sakskador som förorsakas den egendom som är försäkringsobjekt av plötsliga och oförutsedda försäkringsfall som nämns i punkt 4 samt de i villkoren separat nämnda kostnaderna.

2 Försäkringsobjekt

Försäkringen omfattar transporter i Finland i anslutning till försäkringstagarens i försäkringsbrevet nämnda affärsverksamhet, vilka är på försäkringstagarens risk eller där försäkringstagaren har försäkringsskyldighet på basis av ett handelsavtal eller ett annat avtal som ingåtts före transporten. Försäkringen omfattar även försäkringstagarens flyttningar i Finland. Försäkringen gäller även när ett försäkringsobjekt på grund av reparation eller service flyttas inom Europa.

3 Försäkringens giltighet

3.1 Försäkringens giltighet vid enskilda transporter

3.1.1 Försäkringens inträdande

Försäkringen inträder från den stund då den direkta lastningen av varorna ombord på det transportmedel som reserverats för transporten inleds i syfte att påbörja den egentliga transporten eller då risken överförs till försäkringstagaren på basis av en leveransklausul eller annat skriftligt avtal. Om transportens början fördröjs efter avslutad lastning av orsak utanför försäkringstagarens

kontroll förblir försäkringen i kraft även under sådant dröjsmål. Till den egentliga transporten hänförs även all sedvanlig hantering och förflyttning av varan som under den tid försäkringen är i kraft sker på annan plats än i avsändarens eller mottagarens lager.

3.1.2 Hur försäkringen upphör

Försäkringen upphör när varan har anlänt till den i försäkringsavtalet avsedda destinationsorten och där lossats från det transportmedel som använts för den egentliga transporten och direkt i samband med lossningen flyttats till en lagringsplats på lossningsplatsen eller när försäkringstagaren, den försäkrade eller med dem identifierbar person dessförinnan med användande av sin dispositionsrätt påbörjat lagring, sortering eller distribution av varan, sålt den eller beslutat att den ska transporteras till någon annan destinationsort än den som anges i försäkringsbrevet eller avses i försäkringsavtalet.

Om inget annat avtalats upphör försäkringen dock senast

- 60 dagar efter utgången av den dag då den försäkrade varan lastats av det sjögående fartyget i varans slutliga lossningshamn eller
- 30 dagar efter utgången av den dag då den försäkrade varan lastats av luftfartyget på destinationsortens flygplats eller
- åtta dagar efter utgången av den dag då den försäkrade varan lastats av något annat transportmedel än sjögående fartyg eller luftfartyg på tullstation, järnvägsstation eller annan godsstation på destinationsorten.

4 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dessa

4.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter direkta sakskador som förorsakas försäkringsobjektet samt i dessa villkor separat nämnda övriga kostnader, om sakskadorna har förorsakats direkt under försäkringens giltighetstid av en nedan definierad händelse. Om ett försäkringsfall är oförutsett eller inte avgörs objektivt och utgående från skadeorsaken, inte från följderna av skadan.

4.1.1 Brand

Med brand avses eld som kommit lös.

4.1.2 Explosion

Med explosion avses händelse som uppstår till följd av övertryck i gas, ånga eller annan blandning efter hastig förbränning.

4.1.3 Blixtnedslag

Med blixtnedslag avses direkt blixtnedslag eller överspänning förorsakad av blixtnedslag.

4.1.4 Sjöolycka

Med sjöolycka avses att sjötransportmedlet sjunker, kantrar, strandar, grundstöter eller kolliderar med annat sjötransportmedel eller med flytande eller fast föremål.

4.1.5 Trafikolycka

Med trafikolycka avses att landtransportmedlet, medan det är landburet eller kör ombord på eller kör av ett sjötransportfordon, kolliderar, välter, spårar ur eller kör av vägen utan att kunna ta sig tillbaka till körbanan av egen kraft. Stöt vid växling eller koppling av järnvägsagnar betraktas inte som kollision.

Trafikolycka avser dessutom händelser där varan, medan den transporteras med landtransportmedel, kolliderar med föremål eller hinder utanför detta.

4.1.6 Flygolycka

Med flygolycka avses att lufttransportmedlet kolliderar, kanar av start- eller landningsbanan, störtar eller kantrar.

4.1.7 Lämpning överbord

Med lämpning överbord avses att varan hamnar överbord på grund av åtgärd som vidtagits för att avvärja direkt hot mot fartyget eller lasten.

4.1.8 Sköljning överbord

Med sköljning överbord avses att varan, när den lastats och surrats på däck, förloras i havet till följd av att vattenmassor för den med sig. Att däckslast som inte surrats eller lossnat från surringen förloras i havet under normal sjögång betraktas inte som sköljning överbord.

4.1.9 Fullständig förlust vid lastning och lossning från fartyg eller luftfarkost

Med fullständig förlust avses att varan vid lastning, lossning eller omlastning faller från fartyg eller luftfartyg och till följd av detta förstörs eller skadas så att den blir reparationsoduglig genom fullständig förlust av dess ursprungliga egenskaper eller hamnar i ett tillstånd från vilket den inte med skäliga kostnader kan räddas inom sex månader.

4.1.10 Jordbävning, vulkanutbrott, jordskred, lavin, tornado

4.1.11 Lossning av vara från fartyg i nödhamn

4.1.12 Uppoffring, bidrag och kostnader i gemensamt haveri samt bärgningskostnader

4.1.13 Skäliga kostnader för att avvärja eller begränsa ett omedelbart hotande försäkringsfall som omfattas av försäkringen.

4.1.14 Kostnader för bortskaffande och röjning

Försäkringen ersätter direkta kostnader för bortskaffande, röjning och förstöring av skadad egendomen, som uppkommer på myndighets bestämmande. För rengöring, rivning, bortskaffande, röjning och destruktion av skadeställe eller egendom som ska ersättas samt för efterbevakning på området ersätts emellertid högst 20 % av varans försäkringsvärde.

4.2 Skador som inte omfattas av försäkringsområdet och andra begränsningar

4.2.1 Försäkringen täcker inte skada som förorsakats av

- att varan före transportens början inte var ändamålsenligt emballerad, markerad, skyddad och iordningställd att motstå normal påfrestning med beaktande av varans tålighet samt transport-, hanterings- och lagringsförhållandena
- att transportmedlet, lastens surring eller lastbäraren inte var lämpade eller i tillbörligt skick för en säker transport, och försäkringstagaren insett eller borde ha insett detta när varan lastades eller stuvades
- varans egen beskaffenhet eller naturliga skadebenägenhet

Försäkringen täcker inte heller

- skada som uppstått enbart på varans transportemballage
- några andra indirekta kostnader.

5 Ersättnings belopp

5.1 Omsättningstillgångar

Om inget annat avtalats är försäkringsvärdet:

Varans värde enligt handelsfaktura, på vilken tillkommer

- fraktkostnader som den försäkrade svarar för om dessa inte ingår i handelsfakturans värde
- 10 % på ovan nämnda sammanlagda värde.

5.2 Annat än omsättningstillgångar

Om inget annat avtalats är försäkringsvärdet varans marknadsvärde inkluderat transportkostnader som den försäkrade svarar för.

Om varan inte har ett marknadsvärde, är försäkringsvärdet varans självkostnadsvärde.

KE AVBROTTSFÖRSÄKRING

KE 1 Syftet med försäkringen

Pohjola Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta ekonomiska skador som förorsakas försäkringsobjektet av skador som nämns i punkt KE 4 och de i villkoren separat nämnda övriga kostnaderna.

KE 2 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är det s.k. avbrottsförsäkringsbidraget för den affärsrörelse som försäkringstagaren bedriver och som antecknats i försäkringsbrevet. Avbrottsförsäkringsbidraget fås när man från försäkringsperiodens början beräknade omsättning för ett år (12 månader) avdrar rörliga kostnaderna enligt gällande bokföringsförfordning. Ifall försäkringsbeloppet beräknas för en annan tidsperiod eller på en annan grund, bör detta antecknas i försäkringsbrevet.

Premiegrund är omsättningen.

KE 3 Ansvarstid och självrisk

3.1 Ansvarstid

Med den ansvarstid som anges i försäkringsbrevet avses den oavbrutna period som börjar vid självrisktidens utgång och för vilken avbrottsskador ersätts ur försäkringen.

3.2 Självrisk

Ersättning betalas inte för den självrisktid som anges i försäkringsbrevet och som räknas från det att en avbrottsskada har inträffat.

Då myndigheterna bestämmer att en affärslokal som finns på ett försäkringsställe ska stängas och isoleras på grund av hot eller fara som riktar sig mot personalen eller utomstående är självriskten 10 % av skadebeloppet, dock minst 600 euro (se KE 4.1.3 och KE 5.3.6).

KE 4 Skador som ersätts och begränsningar som gäller dem

4.1 Skador som ersätts

4.1.1 Avbrottsskador

Försäkringen ersätter ekonomiska skador som förorsakas av avbrott i affärsrörelsen och som är en direkt följd av under försäkringsperioden på giltighetsområdet i försäkringens punkt ES3 inträffade

- ersättningsgilla skador enligt punkt ES 4 på den egendom som omfattas av sakförsäkringen,
- skador på egendom som försäkringstagaren utnyttjar i sin affärsrörelse och som, då de drabbar sakförsäkringsobjektet, skulle berättiga till ersättning enligt punkt ES 4.
- tvingande bestämmelser som en myndighet i Finland har utfärdat för att stänga och isolera affärslokal som finns på försäkringsstället på grund av hot eller fara som riktar sig mot personalen eller utomstående.

4.1.2 Leveransavbrottsskador

Försäkringen ersätter i försäkringens punkt ES3 inträffade ekonomiska skador som förorsakas av avbrott i affärsrörelsen på giltighetsområdet. Skadan ska vara en direkt följd av en annanstans i världen inträffad skada under försäkringsperioden och som drabbat sådan egendom som nyttjas i den affärsverksamhet som en leverantör av varor eller tjänster eller en kund bedriver och som står i direkt affärsförbindelse med försäkringstagaren. Därtill ska egendomen vid tidpunkten för skadan ha förvarats på varu- eller tjänstleverantörens eller kundens fasta verksamhetsställe. Denna

skada ska då den drabbar ett sakförsäkringsobjekt berättiga till ersättning enligt punkt ES 4.

4.1.3 Epidemiasvettsskador

Försäkringen ersätter en skada som förorsakats av ett avbrott i affärsverksamheten, om skadan är en direkt följd av en på lagen om smittsamma sjukdomar, lagen om djursjukdomar eller livsmedelslagen baserad förpliktande bestämmelse för att bekämpa smittosam sjukdom eller djursjukdom som finländska myndigheter har utfärdat under försäkringsperioden. De åtgärder som följer av bestämmelserna ska stå i direkt anslutning till den försäkrade affärsverksamheten.

Försäkringen ersätter också kostnader för desinficering av utrymmen och för destruktions. Dessutom ersätts anskaffning av motsvarande omsättnings- och anläggningstillgångar i stället för dem som ska förstöras med beaktande av villkorspunkterna i sakförsäkringen i punkt ES 6.2 om beräkning av egendomens värde och storlek.

KE 5 Ersättningsbestämmelser

5.1 Skadebelopp

Skadebeloppet är förlusten av avbrottsförsäkringsbidraget (se KE 2).

5.2 Kostnader som betalts för att minska en avbrottsskada

I det ersättningsgilla skadebeloppet ingår dessutom de företagsekonomiskt sett motiverade forceringskostnader och andra extra kostnader som försäkringstagaren har erlagt i syfte att minska avbrottsskadan, förutsatt att avbrottsskadan har minskat med minst motsvarande belopp under ansvarstiden.

5.3 Övriga bestämmelser om beräkning av skadebeloppet

5.3.1 Överförsäkring

Om den för försäkringsperioden beräknade omsättningen som försäkringstagaren uppgivit och som antecknats i försäkringsbrevet är större än den faktiska omsättningen, är det fråga om överförsäkring, varvid skadebeloppet beräknas på den faktiska omsättningen.

5.3.2 Underförsäkring

Om den för försäkringsperioden beräknade omsättningen som försäkringstagaren uppgivit och som antecknats i försäkringsbrevet är mindre än den faktiska omsättningen, är det fråga om underförsäkring, varvid en så stor del av skadebeloppet utbetalas som den meddelade omsättningen är av den faktiska omsättningen.

5.3.3 Affärsrörelsen upphör

Om affärsrörelsen inte fortsätter efter en skada, utgörs skadebeloppet av den uteblivna rörelsevinsten samt de betalda kostnader som ingår i försäkringsbeloppet, för den tid som hade gått åt att återstarta affärsrörelsen, dock högst för ansvarstiden.

5.3.4 Affärsrörelsen utvidgas

Då nedgången i omsättningen beräknas, beaktas inte en minskning som beror på att en del av ansvarstiden har använts för att utveckla, utvidga eller på annat sätt lägga om affärsrörelsen.

5.3.5 Avbrottsskada som förorsakas av annat än av försäkrad egendom

Om orsaken till en avbrottsskada är en sakskada som har drabbat en byggnad eller lägenhet som försäkringstagaren utnyttjar, egendom som tillhör en leverantör av varor eller tjänster eller egendom som tillhör en kund (se KE 4.1.1–4.1.3), ersätts avbrottsskadan för högst den tid som skulle gå åt att reparera sakskadorna med effektiva reparationsmetoder. Bedömningen sker på de grunder som skulle gälla om sakskadorna skulle ersättas ur denna försäkring.

5.3.6 Ersättningens belopp

Ersättningsbeloppet är skadebeloppet beräknat enligt bestämmelserna ovan, minskat med

- det belopp som under ansvarstiden har inbesparats genom att en kostnad som ingår i avbrottsförsäkringsbidraget (se KE 2) inte behöver betalas till följd av en sakskada eller genom att kostnaden har minskat, ersatts ur någon annan försäkring eller annars har inbesparats,
- det belopp varmed resultatet i den affärsrörelse som försäkringstagaren, i ett företag som hör till samma koncern eller någon annan som har handlat i försäkringstagarens ställe har ökat under ansvarstiden till följd av skadan, och
- det avbrottsförsäkringsbidrag som eventuellt har ingått i den ersättning som erhålls för sakskadan.

5.3.7 Begränsningar i ersättningsbeloppet

Avbrottsskador på grund av beroende (se KE 4.1.2) ersätts sammanlagt med högst 20 % av det från försäkringsperiodens början beräknade avbrottsförsäkringsbidraget för 12 månader.

Om avbrottsskadan beror på en epidemi, beräknas ersättningen inom ramen för ansvarstiden för skadetiden som anses omfatta den tid som bestämmelsen gäller jämte den tid som igångsättningen av verksamheten förutsätter och som kan vara högst två veckor.

Om en avbrottsskada är en följd av ett bombhot, beräknas ersättningen inom ramen för ansvarstiden för skadetiden som anses omfatta myndighetsbestämmelsens giltighetstid, dock högst 2 dygn.

5.3.8 Utvidgning av ersättningsbeloppet

Det maximala ersättningsbeloppet för avbrottsskador som hänförs till en och samma försäkringsperiod är det från försäkringsperiodens början beräknade avbrottsförsäkringsbidraget för 12 månader ökat med 50 %.

KE 6 Övriga bestämmelser

När en skada inträffar ska försäkringstagaren omedelbart underätta försäkringsbolaget och vidta åtgärder för att begränsa avbrottsskadan. De kostnader som försäkringstagaren har åsamkats av sådana åtgärder ersätts enligt de principer som gäller avbrottskador.

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar om affärsbokföringen inte har skötts på det sätt som bokföringslagen och bokföringsförordningen förutsätter.

VA ANSVARFÖRSÄKRING

VA 1 Syftet med försäkringen

Pohjola Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och Allmänna avtalsvillkor (YL)

- ersätta i punkterna VA 3 och VA 4 nämnda skador och i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader,
- sköta utredningen av skadeersättningens grunder och belopp,
- förhandla med den som kräver ersättning.
- sköta eller ersätta rättegången, om ersättningsfrågan går till domstolsbehandling.

Försäkringen gäller den verksamhet som försäkringstagaren bedriver och som meddelas försäkringsbolaget då försäkringen tecknas och som antecknats i försäkringsbrevet (försäkrad verksamhet).

I försäkringen ingår ansvarsförsäkring för verksamhet (se VA 3) och produktansvarsförsäkring (se VA 4).

VA 2 Försäkringens giltighetsområde

Försäkringen gäller i Europa om annat inte har överenskommit och antecknats i försäkringsbrevet.

VA 3 Skador som ersätts ur ansvarsförsäkringen för verksamhet och begränsningar som gäller dem

3.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter person- och sakskadorna som i den försäkrade verksamheten inom försäkringens giltighetsområde förorsakas av annan person, om en sådan skada

- konstateras under försäkringsperioden och
- försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar för den.

Försäkringen ersätter också en i lagen om personuppgifter avsedd ekonomisk skada som förorsakats av lagstridig användning av en personuppgift i den försäkrade verksamheten, då denna lagstridiga användning konstateras under försäkringens giltighetstid.

3.2 Begränsningar

3.2.1 Självförvällade skador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av försäkringstagaren själv.

3.2.2 Egendom i användning

Försäkringen ersätter inte skador på egendom som, när den handling eller försummelse som förorsakar skadan inträffar,

- är i försäkringstagarens besittning, är utlånad till försäkringstagaren eller denne i övrigt utnyttjar.

3.2.3 Egendom under behandling eller skötsel

Försäkringen ersätter inte skador på egendom som, när den handling eller försummelse som förorsakar skadan inträffar finns hos försäkringstagaren eller för dennes räkning hos någon annan

- för tillverkning, installering, reparation eller annan behandling,
- för förvaring,
- under det att det föreligger skyddsplikt eller skyldighet att avvärja skada då man beaktar arten av försäkringstagarens verksamhet eller den arbetsprestation som förorsakat skadan och den omedelbara inverkan på omgivningen nämnda verksamhet eller arbetsprestation kan ha, eller
- för att på annat sätt skötas av försäkringstagaren.

För lantbrukshandeln och järnaffärsers del ersätter försäkringen emellertid skador upp till 100 000 euro på främmande egendom som tagits för underhåll, reparation eller förvaring, under förutsättning att försäkringstagaren är ersättningsansvarig för skadan.

3.2.4 Produktansvar

Produktansvarsskador ersätts enligt punkt VA 4.

3.2.5 Såld eller överläten produkt

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- en överläten produkt, då skadeorsaken är produktens egen beskaffenhet eller fel eller brister i produkten eller i de uppgifter och anvisningar som gäller produkten, eller
- såld produkt som ännu inte har överlåtits.

3.2.6 Arbetsprestation

Försäkringen ersätter inte kostnaderna för ett arbete som utförts för att reparera resultatet av ett felaktigt utfört arbete eller för att göra om ett sådant arbete, inte ens i det fall att arbetet utförs av någon annan än försäkringstagaren.

3.2.7 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skador till den del som ersättningsansvaret baserar sig på ett avtal, en garanti eller någon annan förbin-

delse, om inte ett sådant ersättningsansvar skulle föreligga utan nämnda förbindelse.

3.2.8 Projekt, råd eller anvisning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas någon annan av fel eller brister i undersöknings- eller mätresultat, beräkningar, ritningar, arbetsbeskrivningar eller arbetsutredningar och inte heller i råd eller anvisningar som gäller en produkt.

3.2.9 Miljöskador, olika utsläpp och störningar

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- förorening av vatten, luft eller jordmån,
- rök, sot, damm, ånga, gas,
- buller, vibration, strålning, ljus, värme eller lukt, eller
- annan motsvarande störning.

Försäkringen ersätter emellertid plötsliga skador som är en följd av ett fel eller en försummelse som är slumpmässig eller enstaka, eller av att ett fel eller en brist vars orsak försäkringstagaren har ersättningsansvar för, plötsligt och oväntat uppstått på en byggnad, anläggning eller anordning. Vidare förutsätts att också skadans uppkomst till följd av de orsaker som uppfyller ovan nämnda förutsättningar skett plötsligt, oväntat och fort och inte utgör resultatet av en långsam, småningom framskridande process eller fortsatt handling eller försummelse eller i övrigt av händelser som upprepas.

En förutsättning för att ersättning ska betalas är dessutom att försäkringstagaren erhållit kännedom om föroreningen, utsläppet eller annan störning senast inom fjorton dagar från att den börjat och lämnat en skriftlig ansökan om ersättning till försäkringsgivaren inom sextio dagar från att föroreningen, utsläppet eller störningen började.

Om åtgärder för avvärijande av miljöskador och ersättning för de kostnader dessa förorsakar se punkt VA 8.2.

3.2.10 Myndighetskostnader vid miljöskador

Försäkringen ersätter inte kostnader för avvärjnings- och återställningsåtgärder som myndigheter har vidtagit enligt 6 § 1 mom. 2 punkten i lagen om ersättning för miljöskador (737/1994).

3.2.11 Fukt och översvämning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- fukt eller
- översvämning förorsakad av regnvatten, smältvatten, avloppsvatten, hav, sjöar eller vattendrag.

Försäkringen ersätter emellertid plötsliga skador som är en följd av ett fel eller en försummelse som är slumpmässig eller enstaka, eller av att ett fel eller en brist vars orsak försäkringstagaren har ersättningsansvar för, plötsligt och oväntat uppstått på en byggnad, anläggning eller anordning. Vidare förutsätts att också skadans uppkomst till följd av de orsaker som uppfyller ovan nämnda förutsättningar skett plötsligt, oväntat och fort och inte utgör resultatet av en långsam, småningom framskridande process eller fortsatt handling eller försummelse eller i övrigt av händelser som upprepas.

Försäkringen ersätter dock inte en skada som förorsakats av översvämning till följd av ett fel i planeringen, mätningen eller byggandet av vatten- eller avloppsrör.

Om orsaken till felet är ett installationsfel som skett i försäkringstagarens arbetsprestation, är en förutsättning för betalning av ersättning som beror på fukt dessutom att den skada som fukten förorsakat framgår inom 12 månader från installationen. Denna utvidgning utvidgar inte försäkringsvillkoret utöver skador som beror på fukt.

3.2.12 Grundvatten

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av att grundvattennivån förändras.

3.2.13 Ägande och besittning av fastighet

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av ägande, besittning eller underhåll av fastighet.

Försäkringen ersätter emellertid skador om

- största delen av fastigheten används av försäkringstagaren själv och i anslutning till den försäkrade verksamheten eller
- om en ansvarsförsäkring för fastigheten separat har avtalats och en anteckning har gjorts i försäkringsbrevet.

3.2.14 Skador förorsakade av användning av fartyg och luftfarkost

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- att ett registreringspliktigt fartyg eller en registreringspliktig båt används, om användningen inte gäller arbete som försäkringstagaren utför för egen räkning, eller
- att en luftfarkost används i luftfart, då försäkringstagaren är ersättningskyldig på grund av att han äger, innehar eller använder luftfarkosten, utför en uppgift i luftfarkosten eller är arbetsgivare för personer som utför sådana uppgifter.

3.2.15 Schaktnings- och sprängningsarbeten

Försäkringen ersätter inte skador till följd av schaktnings- eller sprängningsarbeten som utförts med främmande arbetskraft eller åt någon annan eller av att marken därvid sätter sig eller förskjuts.

3.2.16 Förmögenhetsskador

Försäkringen ersätter inte sådana ekonomiska skador som inte har samband med person eller sakskadorna.

Försäkringen ersätter dock sådana ekonomiska skador som avses i personuppgiftslagen (se 3.1).

3.2.17 Läkemedels- eller patientskador, olycksfall i arbetet, arbetsrelaterad exponering eller yrkessjukdom

Försäkringen ersätter inte

- en skada som ersätts som en patientskada i Finland enligt patientskadlagen eller på basis av läkemedelsskadeförsäkringen och inte heller
- en skada till den del den ersätts med stöd av försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring och inte heller
- då det är fråga om en yrkessjukdom eller annan skada eller sjukdom som förorsakats av en arbetsrelaterad exponering.

3.2.18 Trafikskador

Försäkringen ersätter inte skador som beror på att ett motorfordon används i trafik som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag.

Försäkringen ersätter emellertid i Finland

- en i 5 § 2 punkten i trafikförsäkringslagen nämnd, i Finland inträffad trafikskada som inte ersätts ur trafikförsäkringen, och som under lastning, lossning eller annat arbete drabbat något annat motorfordon som deltagit i detta arbete. Försäkringen ersätter dock inte en skada som förorsakats egendom som tillhör försäkringstagaren och som är föremål för lyftverksamhet eller transport. I avvikelse från villkorspunkt VA 3.2.3 ersätts skador på ett sådant annat motorfordon också till den del som det skadade andra fordonet eller del därav under arbetet varit hos den försäkrade för tillsyn
- vid sådan personskada som förorsakats i Finland då motorfordonet stått stilla vid lastning, lossning eller annat arbete och som drabbat fordonets ägare, förare eller någon annan person som utfört här avsett arbete, dock ej till den del som skadan ersätts på basis av försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring (se VA 3.2.17).

Om det i den stat där skadan inträffar inte finns en lag som motsvarar den finska trafikförsäkringslagen, ersätter försäkringen inte skador till följd av att motorfordon används i trafik.

3.2.19 Kemiska ämnen och andra ämnen eller produkter

Försäkringen ersätter inte skador som direkt eller indirekt beror på:

- asbest
- bly eller blyfärg
- polyklorerade bifenyler (PCB)
- klorerat kolväte
- ureaformaldehyd
- dietylstilbestrol (DES)
- elektromagnetiska fält (EMF)
- gaser som uppstår vid svetsning
- kiseldioxid eller kvartsdamm
- med genteknik modifierade organismer (GMO)
- en produkts nanotekniska egenskaper
- svamp- eller bakteriebildning i byggnader eller andra konstruktioner

3.2.20 Atomskador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen eller motsvarande utländsk lag.

3.2.21 Skador som vållas uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet

Försäkringen ersätter inte skador som vållas uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet (se YL 7).

En skada anses ha vållats uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet bl.a. då den handling, det förfaringssätt eller den försummelse som förorsakade skadan med beaktande av omständigheterna medförde en avsevärd risk för att skadan skulle uppstå.

Försäkringen ersätter emellertid skador som vållats uppsåtligen och genom grov oaktsamhet om försäkringstagaren i egenskap av arbetsgivare är ansvarig för skador som en arbetstagare förorsakar i arbetet och försäkringstagaren kan visa att varken försäkringstagaren eller dess arbetsledning visste och inte heller borde ha vetat om arbetstagarens förfarande.

3.2.22 Kränkning av ära eller privatliv

Försäkringen ersätter inte skador till följd av kränkning av ära eller privatliv.

3.2.23 Böter

Försäkringen ersätter inte böter eller andra liknande påföljder.

3.2.24 Känd skaderisk

Försäkringen ersätter inte skador som beror på fel, brister eller andra grunder för ersättningsansvaret som försäkringstagaren kände eller borde ha känt till då försäkringen trädde i kraft.

3.2.25 EU:s direktiv om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador

Försäkringen ersätter inte kostnader som baserar sig på EU-direktivet (2004/35) eller motsvarande lagstiftning om att avhjälpa eller förebygga naturskador och inte heller andra kostnader eller ersättningar i anslutning till sådana skador.

3.2.26 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skador som ersätts ur någon annan ansvarsförsäkring som försäkringstagaren har tecknat.

3.2.27 Tobak

Försäkringen ersätter inte skador till följd av tobak, tobaksprodukter eller tobaksrök.

VA 4 Skador som ersätts ur produktansvarsförsäkringen och begränsningar som gäller dem

4.1 Syftet med försäkringen

Produktansvarsförsäkringen täcker ansvaret för skador som förorsakats av en annan av överlåtna produkter, i de fall där försäkringstagaren är produktens säljare, hyresgivare eller dess tillverkare vid tillverkning i liten skala som i anslutning till den försäkrade verksamheten äger rum på försäkringsstället vid sidan av den egentliga affärsrörelsen. Försäkringen täcker inte importörs ansvar.

4.2 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter person- och saksador som i den försäkrade verksamheten inom försäkringens giltighetsområde förorsakas av en annan person genom en överlåtten produkt, om en sådan skada

- konstateras under försäkringsperioden och
- försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar för den.

En förutsättning är dessutom att ett ersättningskrav ställs inom försäkringens giltighetsområde och att kravet baserar sig på den skadeståndsrätt som gäller inom ifrågavarande område.

4.3 Begränsningar

(dessutom tillämpas punkterna VA 3.2.1, 3.2.16 och 3.2.19–3.2.26 ovan)

4.3.1 Såld eller överlåtten produkt

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- sålda eller överlåtta produkter,
- annan egendom än själva produkten då skadan kan elimineras genom reparation eller utbyte av den överlåtta produkten.

Försäkringen ersätter inte kostnader till följd av att produkten reklameras, returneras, repareras, byts ut eller dras bort från marknaden.

4.3.2 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skador till den del som ersättningsansvaret baserar sig på ett avtal, en garanti eller någon annan förbindelse, om inte ett sådant ersättningsansvar skulle föreligga utan nämnda förbindelse.

Försäkringen ersätter inte skador till följd av att ett kemiskt ämne eller ett läkemedel inte har utlovad verkan, prestations- eller funktionsförmåga.

Försäkringen ersätter inte en skada eller en del därav till den del någon annan har förbundit sig att för den försäkrades räkning ersätta densamma.

4.3.3 Läkemedels- eller patientskador, olycksfall i arbetet eller arbetsrelaterad exponering eller yrkessjukdom

Försäkringen ersätter inte

- en skada som ersätts som en patientskada i Finland enligt patientskadlagen eller på basis av läkemedelsskadeförsäkringen och inte heller
- en skada till den del den ersätts med stöd av försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring och inte heller
- då det är fråga om en yrkessjukdom eller annan skada eller sjukdom som förorsakats av en arbetsrelaterad exponering.

4.3.4 Verksamhet som strider mot bestämmelserna om produktsäkerhet

Försäkringen ersätter inte skador till följd av åtgärder som strider mot tvingande bestämmelser eller anvisningar om produktsäkerhet utfärdade genom lagar, förordningar eller myndighetsanvisningar som försäkringstagaren kände eller borde ha känt till.

VA 5 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren ska följa de nedanstående, i försäkringsbrevet nämnda eller på annat sätt skriftligen meddelade säkerhetsföreskrifterna (se YL 6.1).

5.1 Heta arbeten

Detta villkor gäller sådana arbeten (heta arbeten) där gnistor uppstår eller där låga eller annan värme används och som förorsakar brandfara (beträffande självriskan, se punkt 8.7).

Heta arbeten ska utföras på en sådan permanent eller tillfällig plats för heta arbeten som avses i de säkerhetsföreskrifter om heta arbeten som nämns i försäkringsbrevet. Om heta arbeten utförs på en tillfällig plats, förutsätts ett skriftligt tillstånd för heta arbeten.

Den som utför heta arbeten ska ha ett giltigt certifikat för heta arbeten eller för heta arbeten på tak.

Försäkringstagaren ska följa bestämmelserna i de säkerhetsföreskrifter för heta arbeten som nämns i försäkringsbrevet. De arbetsredskap och anordningar som används i arbetet skall överensstämma med bestämmelserna.

5.2 Vattenisoleringsarbeten

Detta villkor gäller sådana byggnads- och ombyggnadsarbeten där regn eller smältvattenisolerings saknas eller är under arbete, förnyas eller repareras (beträffande självriskan, se punkt 8.7).

Skaderiskerna på grund av regn- och smältvatten ska utredas på förhand och entreprenören ska göra upp en skyddsplan.

Det område som är under arbete ska förses med ett vattentätt skydd. Sådan egendom i de underliggande utrymmena som är värdefull eller lätt kan ta skada ska flyttas bort eller skyddas separat. De som använder utrymmena ska informeras om arbetet.

5.3 Grävning och jordtransport

Detta villkor gäller alla grävning och jordtransportarbeten (beträffande självriskan, se punkt VA04 specialvillkor 322).

Innan arbetet inleds ska försäkringstagaren skaffa en utredning över kablar och rör på arbetsområdet av innehavarna till dem och under arbetet beakta deras lägen.

När skadan gäller kablar eller rör som är nedsänkta i marken, ska försäkringsbolaget tillställas ett skriftligt intyg av kabel- eller rörinnehavaren över att en karta lämnats eller en markering av platserna utförts i terrängen innan arbetet påbörjades.

VA 6 Utredning av skada

6.1 Försäkringsbolagets skyldigheter

Då en skada som anmäls omfattas av försäkringen och dess belopp överstiger försäkringens självrisk, utreder försäkringsbolaget om försäkringstagaren är skyldig att ersätta skadan samt förhandlar med den som yrkar på ersättning.

Om ersättningsbeloppet och grunderna inte är uppenbart riktiga, binder det inte försäkringsbolaget att försäkringstagaren ersätter skadan, träffar en överenskommelse om den eller godkänner ett krav.

Om försäkringsbolaget träffat en överenskommelse med den skadelidande om ersättning för skadorna och försäkringstagaren inte samtycker till detta, är försäkringsbolaget inte längre skyldigt att ersätta kostnader som därefter förorsakas eller betala en större ersättning än bolaget skulle ha gjort på basis av ovan nämnda avtal. Försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att göra ytterligare utredningar i ärendet.

6.2 Försäkringstagarens skyldigheter

Försäkringstagaren är skyldig att

- på egen bekostnad delta i utredningen av skadan,
- att förete försäkringsbolaget alla de uppgifter, handlingar och annat material som han besitter och som är av betydelse vid utredningen av skadan,
- skaffa eller göra nödvändiga utredningar och undersökningar som försäkringstagaren till skäligen kostnader kan få tillgång till, samt
- bereda försäkringsbolaget möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

VA 7 Rättegång

Om ett skadeståndsyrkande som till sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen blir föremål för domstolsprövning, ska försäkringstagaren sedan han fått kännedom om rättegången omedelbart meddela detta till försäkringsbolaget.

Om skadeståndsyrkandet till sitt belopp och sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen, betalar försäkringsbolaget rättegångskostnaderna under förutsättning att

- skadeanmälan gjorts innan svaromålet lämnats och
- försäkringsbolaget godkänner rättegångsombudet.

Om rättegången också hänför sig till andra ärenden, ersätter försäkringen enbart den del av kostnaderna som hänför sig till det ersättningsyrkande som omfattas av försäkringen.

Försäkringsbolaget har alltid rätt att överta skötseln av rättegången.

VA 8 Ersättningsbestämmelser

8.1 Skadestånd

Försäkringen ersätter det skadestånd som försäkringstagaren är skyldig att betala. Ersättningsbeloppet beräknas enligt de bestämmelser och den rättspraxis som gäller skadestånd. Vid uträkning av skadebeloppet beaktas bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Skatteandelen betalas inte, om den är avdragsgill i den försäkrades eller ersättningstagarens beskattning. Moms ersätts inte heller om den försäkrade eller ersättningstagaren har rätt till återbäring på moms.

Om flera personer är solidariskt ansvariga för samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar försäkringstagarens andel av ersättningskyldigheten. Om ingen annan grund finns, betalas ersättningen efter huvudtalet.

8.2 Avvärningskostnader

8.2.1 Kostnader för avvärjande av omedelbart hotande fara

Om ett försäkringsfall är omedelbart hotande eller har inträffat, är den försäkrade skyldig att se till att skadan avvärjs eller begränsas (se YL 6.2). Denna skyldighet begränsar sig till enbart de åtgärder med vilka man avlägsnar det omedelbara hotet om att förorsaka annan en ansvarsskada och omfattar inte ytterligare och mera omfattande åtgärder efter inträffad skada, om inte en separat överenskommelse träffas med försäkringsbolaget om sådana åtgärder. Kostnaderna för de nödvändiga åtgärderna ersätts ur försäkringen.

8.2.2 Tilläggsförutsättningar för att avvärjningskostnaderna ska ersättas vid miljöskador som förorsakats försäkringstagarens egen egendom eller egendom i dennes besittning

Om försäkringstagaren förorsakar en miljöskada på sin egen egendom eller egendom i sin besittning, t.ex. på sin mark, ska utöver punkt 8.2.1 ovan följande iakttas.

Skador som förorsakats egendom som ägs av försäkringstagaren eller som är i dennes besittning ersätts inte.

Avvärjningskostnader ersätts enbart och uteslutande i situationer där omedelbar fara hotar annans egendom, t.ex. då miljöförstörande ämnen sprider sig via grundvattnet eller jordmånen från egen mark till annans.

Ersättningsbara åtgärder är bara de nödvändiga åtgärder med vilka ett omedelbart hot om uppkomst av en ersättningsbar skada på annans egendom kunnat undanröjas. Då en miljöskada inträffat, kan det utöver avvärjning av omedelbart hotande fara vara nödvändigt att vidta ytterligare åtgärder för att reda upp den situation som uppstått. Sådana åtgärder kan vara t.ex. transport av förorenade jordmassor och förstöring eller neutralisering av problemavfall. De kostnader som dessa åtgärder förorsakar ersätts inte ur ansvarsförsäkringen som avvärjningskostnader, inte ens i det fall att åtgärderna vidtagits på grund av tvingande myndighetsbestämmelser.

8.2.3 Åtgärder vid miljöskador

Om en miljöskada (se punkt 3.2.9) hotar eller har inträffat, ska försäkringstagaren omedelbart anmäla skadan till försäkringsbolaget för att få bekräftelse om vilka skadeavvärjningsåtgärder som hör till ansvarsförsäkringens ersättningsområde (se punkterna 8.2.1 och 8.2.2).

8.3 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter dessutom skäligen och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana utredningskostnader som förorsakas av försäkringstagaren och som denne enligt försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka någon separat överenskommelse inte har ingåtts med försäkringsbolaget.

Rättegångskostnader ersätts på det sätt som beskrivs i punkt VA7.

8.4 Ersättningsens maximibelopp

Det sammanlagda maximibelopp som betalas på basis av en skada, inklusive utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader, är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Avvärjningskostnader ersätts enligt punkt YL 6.2.

För produktansvarsskador (se VA 4) som har konstateras under en försäkringsperiod utbetalas högst dubbelt det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

Vid sådana ekonomiska skador som avses i lagen om personuppgifter är maximiersättningen för en skada och sammanlagt under en försäkringsperiod 50 000 euro.

I specialvillkoren kan avvikande försäkringsbelopp anges.

8.5 Serieskador

Skador till följd av en och samma händelse eller omständighet betraktas som en skada oberoende av om skadorna konstateras under en eller flera försäkringsperioder.

Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de ha uppkommit under den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterats.

8.6 Självrisiker

Försäkringstagaren har vid varje skada en i försäkringsbrevet antecknad självrisk som avdras från det sammanlagda, enligt villkoren beräknade beloppet av skadeersättning, avvärjningskostnader samt utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader.

8.7 Specialsjälvrisiker

Vid skador som förorsakas av heta arbeten, vattenisolerings-, grävning- och jordtransportarbeten och av skakning samt av att en nyckel förkommer är försäkringstagarens självrisk 10 % av skadebeloppet, dock minst 3 000 euro och högst 20 000 euro eller ett större självrisikbelopp som anges i försäkringsbrevet.

I försäkringsbrevet eller i specialvillkoren kan finnas avvikande självrisiker.

VA 9 Instruktioner om åtgärder vid inträffad ansvarsskada

Då kännedom om en skada har erhållits eller ersättningsanspråk har företetts, ska försäkringsbolaget underrättas om skadan. Anmälan kan formuleras fritt. Huvudsaken är att anmälan görs i ett så tidigt skede som möjligt.

I fortsättningen ska närmare uppgifter alltid lämnas försäkringsbolaget då faktorer som påverkar ärendet framkommer. Om orsaken till skadans uppkomst och om skadan behövs så detaljerade uppgifter som möjligt, samt protokoll, utlåtanden och annat överkomligt material. För att den eller de skadelidande ska kunna kontaktas, ska namn och adress antecknas för respektive person.

Utöver dessa instruktioner vill vi påminna om punkterna YL 6.2 och YL 10.2–10.310.

OI RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

OI 1 Syftet med försäkringen

Pohjola Försäkring Ab och A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta den försäkrades nödvändiga och skäligen advokat och rättegångskostnader som förorsakas av att juridisk hjälp anlitas i tvistemål, brottmål och ansökningsärenden som gäller sådana försäkringsfall som avses i punkt OI 4.

Försäkringen gäller den verksamhet som anges i försäkringsbrevet.

OI 2 Försäkrade

Försäkrade är

- det företag som antecknats som försäkringstagare i försäkringsbrevet,
- personer i försäkringstagarens tjänst,
- sådana oavlönade eller tillfälliga personer som utför arbete och för vilka försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar om de vållar skador,
- självständiga företagare som kan likställas med försäkringstagarens arbetstagare och för vilka försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar om de vållar skador,
- en ansvarig bolagsman eller delägare i försäkringstagarföretaget när ärendet gäller en rättshandling som företas eller en förbindelse som ingås i försäkringstagarens namn, för försäkringstagarens räkning eller till förmån för försäkringstagaren eller när han har stämts inför rätta att svara solidariskt tillsammans med försäkringstagaren.

OI 3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan utnyttja sin försäkring i ärenden som i Finland har tagits upp till behandling i en tingsrätt eller i ett skiljeförfarande. Om det är fråga om en tvist som biläggs utan rättegång, kan försäkringen utnyttjas i mål eller ärenden som i Finland omedelbart hade kunnat underkastas en tingsrätt för behandling.

Försäkringen ersätter inte kostnader i mål eller ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, till exempel av en förvaltningsdomstol, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen, marknadsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. Försäkringen ersätter inte heller kostnader i ärenden som behandlas av Europeiska unionens domstol.

Ol 4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Med försäkringsfall som ersätts ur försäkringen avses

I tvistemål och ansökningsärenden avses med ett försäkringsfall uppkomsten av en tvist. En tvist har uppstått när ett yrkande som specificerats till sin grund och sitt belopp bevisligen och specificerat har bestridits till sin grund eller sitt belopp.

I brottmål avses med ett försäkringsfall

- åtal som väcks när den försäkrade är målsägande,
- åtal som en målsägande väckt eller fullföljt mot den försäkrade, när allmän åklagare beslutat att inte väcka åtal eller återkallat åtalet. Åtal har väckts när den målsägandes stämningsansökan har anlänt till tingsrättens kansli. Åtalet har fullföljts när den målsägande skriftligen har meddelat att han för talan till domstol efter det att allmän åklagare har återkallat åtalet.

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffar under försäkringens giltighetstid. Om emellertid försäkringen har varit i kraft under en kortare tid än två år då ett försäkringsfall inträffar, ska också de faktorer som tvisten, yrkandet, bestridandet, meddelandet om att anställningsförhållandet avslutas, åtalet eller det misstänkta brottet baserar sig på ha uppstått under försäkringens giltighetstid.

Som försäkringens giltighetstid betraktas här den tid som denna försäkring ensam eller direkt efter och tillsammans med andra upphörda rättsskyddsförsäkringar med motsvarande innehåll fortlopande har varit i kraft för den försäkrades del. Om försäkringstagaren när ett försäkringsfall inträffar har flera rättsskyddsförsäkringar som är i kraft, räknas emellertid bara den här försäkringens giltighetstid.

Om ersättningsområdet för försäkringen har utvidgats och utvidgningen då försäkringsfallet inträffar har varit i kraft under en kortare tid än två år, är en förutsättning för att utvidgningen tillämpas, att de faktorer som tvisten, yrkandet, bestridandet, meddelandet om att anställningsförhållandet avslutas, åtalet eller det misstänkta brottet baserar sig på har uppstått efter det att utvidgningen har trätt i kraft. Med en utvidgning av försäkringens ersättningsområde avses en förhöjning av försäkringsbeloppet, en utvidgning av giltighetsområdet för försäkringen eller att motpartens kostnader fogas till försäkringen.

4.2 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då

- två eller flera personer som är försäkrade genom denna försäkring står på samma sida i ett tvistemål, brottmål eller ansökningsärende, eller
- de försäkrade är parter i flera tvistemål, brottmål och ansökningsärenden som grundar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning eller som grundar sig på samma yrkande eller på ett likadant yrkande även om detta har gjorts på andra grunder.

Ol 5 Begränsningar i samband med försäkringsfall

Försäkringen ersätter inte de kostnader som förorsakas den försäkrade i ärenden,

- 1) där det inte kan visas att yrkandet har bestridits,
- 2) som hänför sig till annan än i försäkringsbrevet nämnd verksamhet,
- 3) som hänför sig till överlåtelse av det försäkrade företaget, av aktier som berättigar till innehav av företaget eller av bolagsandelar i företaget, eller överlåtelse av affärsrörelsen eller del av den,
- 4) som är av ringa betydelse för den försäkrade,

- 5) där de som är försäkrade genom denna försäkring är motparter; försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader,
- 6) där det är fråga om en fordring eller ett anspråk som har överförts på den försäkrade, om det inte har gått två år sedan överföringen då tvisten uppstod,
- 7) där det är fråga om ett åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller under det att ett sådant åtal är anhängigt, ett privaträttsligt anspråk som målsägande riktar mot den försäkrade som står åtalad,
- 8) som gäller ett privaträttsligt yrkande som har framställts mot den försäkrade och som grundar sig på en gärning för vilken den försäkrade har dömts till straff eller för vilken åtal eller dom eftergetts på basis av specialbestämmelser. Försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader, om det för dennes vidkommande är fråga om arbetsgivares ersättningsansvar,
- 9) som hänför sig till ett av den försäkrades framställt privaträttsligt anspråk som grundar sig på en gärning för vilken denne dömts till straff eller för vilken denne beviljats åtals- eller domseftergift med stöd av specialstadganden,
- 10) där det är fråga om en juridisk persons straffansvar,
- 11) där den försäkrade är part i egenskap av ägare, innehavare eller förare av ett motorfordon eller en vattenfarkost som ska registreras enligt lagen om farkostregistret eller där de kostnader som förorsakats den försäkrade ersätts ur en ansvarsförsäkring,
- 12) som hänför sig till konkurs,
- 13) som hänför sig till utsökning, exekutionstvist eller verkställande av utsökning,
- 14) där det är fråga om ett förfarande enligt lagen om företagsanering eller lagen om skuldsanering för privatpersoner eller om sådan frivillig skuldsanering för jordbruksidkare som avses i landsbygdsnäringslagen,
- 15) där det är fråga om huruvida kostnader som förorsakas av ett försäkringsfall som har anmälts av den försäkrade helt eller delvis skall ersättas ur rättsskyddsförsäkringen,
- 16) som behandlas som grupp-talan och den försäkrade är sökande eller medlem av gruppen,
- 17) som hänför sig till patent eller andra immateriella rättigheter.

Ol 6 Åtgärder efter inträffat försäkringsfall

6.1 Om den försäkrade vill utnyttja försäkringen, ska han anmäla detta skriftligen till försäkringsbolaget på förhand. Försäkringsbolaget ger då den försäkrade ett skriftligt ersättningsbeslut.

6.2 Den försäkrade ska anlita en advokat eller annan jurist som sitt ombud. Om den försäkrade inte anlitar något ombud eller anlitar ett ombud som inte avlagt juris kandidatexamen, juris magisterexamen eller motsvarande utländsk examen, betalas inte ersättning ur försäkringen.

6.3 Den försäkrade ska i tingsrätten i ärenden som framskridit till huvudförhandling yrka på att motparten ersätter hans advokat- och rättegångskostnader i sin helhet. Vid ett ärende som behandlas genom medling (medling vid domstol) enligt lagen om medling i tvistemål i allmänna domstolar behöver den försäkrade dock inte yrka på betalning av kostnaderna för medlingen.

Om ett av den försäkrade till motparten framfört yrkande på ersättning för rättegångskostnader genom beslut av domstol helt eller delvis förkastats, ska på yrkande av försäkringsbolaget besvär anföras över beslutet. Om den försäkrade inte yrkar på ersättning för sina kostnader av motparten eller avstår från sitt yrkande eller om den försäkrade inte går med på att anföras besvär över dom-

stolens beslut, kan den ersättning som ska betalas ur försäkringen nedsättas eller kravet på ersättning avslås.

6.4 Den försäkrade har inte rätt att på ett sätt som binder försäkringsbolaget medge beloppet av de kostnader som föranletts av skötseln av saken.

En ersättning som den försäkrade eventuellt har betalat till sitt ombud för dennes arvoden och kostnader binder inte försäkringsbolaget vid bedömningen av om rättegångskostnaderna är skäliga.

Ol 7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

7.1.1 Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet utgör den högsta gränsen för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet vid varje försäkringsfall.

7.1.2 Maximibeloppet av försäkringsgivarens ersättningsskyldighet för kostnader som uppkommit innan en huvudbehandling i en tingsrätt, en domstolsmedling eller ett skiljeförfarande inleds och kostnader i ett mål eller ärende som har avgjorts utan rättegång är emellertid 50 % av det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

7.1.3 Om värdet av det tvistiga intresset kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen vid tviste- och ansökningsärenden samt då den försäkrade är målsägande i ett brottmål högst två gånger värdet av det intresse tvisten gäller. Vid uppskattning av värdet av intresset beaktas inte yrkanden på ränte-, parts- eller advokat- eller rättegångskostnader. Om föremålet för tvisten är en betalning av återkommande natur, beaktas vid uppskattningen av värdet av intresset högst ett belopp som är tio gånger det tvistiga engångsbeloppet.

7.1.4 För försäkringsfall som inträffat under en försäkringsperiod utbetalas försäkringsbeloppet totalt högst dubbelt.

7.2 Självrisk

Från de kostnader som ska ersättas avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

7.3 Kostnader som ersätts

Ur försäkringen ersätts den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader för försäkringsfallet enligt följande:

7.3.1 I tvistemål och ansökningsärenden

Den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och bevisning.

Om förutsättningen för att tvisten ska kunna hänskjutas till domstolsprövning är att någon rättshandling har företagits eller att ett beslut fattats av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med det att ärendet har kunnat hänskjutas till behandling i tingsrätten.

Om målet eller ärendet har behandlats genom medling i domstol ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvodet och kostnaderna för medlarens eventuella biträde efter de tvistande parternas huvudtal.

Om tvistemålet mellan den försäkrade och den näringsidkare eller juridiska person som är motpart i ärendet har behandlats vid annan frivillig medling än medling vid domstol, ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvodet av kostnaderna för medlaren efter de tvistande parternas huvudtal. En förutsättning för att medlarens arvode ersätts är att medlaren är en advokat eller annan jurist.

7.3.2 Brottmål

7.3.2.1 Som målsägande

De rättegångskostnader som anlitande av ombud och bevisningen förorsakar den försäkrade, till den del det i rättegången är fråga

om ett annat av den försäkrade framställt privaträttsligt anspråk på grund av brott än ett anspråk som gäller rättegångskostnader.

7.3.2.2 Som svarande

De rättegångskostnader som anlitande av ombud och bevisningen förorsakar den försäkrade, om det är fråga om åtal som målsägande driver mot den försäkrade och allmän åklagare har beslutat att inte väcka åtal eller återkallat åtalet.

7.3.3 Sökande av ändring hos hovrätten och hos högsta domstolen

Om sökande av ändring i hovrätten förutsätter tillstånd till handläggning eller sökande av ändring hos högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd, ersätts kostnaderna för sökande av ändring ur försäkringen endast om tillstånd har beviljats.

Kostnader för anlitande av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen godkänner klagan, återbrytande av domen eller återställer en försutten fatalietet.

7.3.4 Gemensamt intresse

Om det i saken är fråga om något väsentligen annat än den försäkrades eget intresse eller om den försäkrade i försäkringsfallet har ett gemensamt intresse att bevaka med andra som inte är försäkrade genom denna försäkring, ersätts ur försäkringen endast den del av kostnaderna som ska anses utgöra den försäkrades andel.

7.4 Ersättningens belopp och hur det uträknas samt mervärdesskatt

De advokat- och rättegångskostnader som ska ersättas ur försäkringen fastställs enligt rättsnormerna i rättegångsbalken och i lagen om rättegångskostnader i brottmål.

Om domstolen på grund av parternas medgivande eller av någon annan orsak inte har yttrat sig om advokat- och rättegångskostnaderna i sitt beslut, eller om saken har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ska ersättas utgående också från de kostnader som i allmänhet döms ut eller betalas i motsvarande fall. Kostnaderna ersätts dock högst upp till det kostnadsbelopp som den försäkrades motpart har ådömts att betala, såvida inte domstolen på de grunder som framgår av beslutet uttryckligen ansett att den försäkrade själv helt eller delvis ska stå för sina kostnader.

För anlitande av ombud betalas ersättning för skäligt arvode för ombudet och nödvändiga kostnader. Vid bedömningen av om arvodet och kostnaderna är skäliga beaktas värdet av det intresse tvisten gäller, ärendets svårighetsgrad och omfattning samt kvaliteten och kvantiteten av det utförda arbetet. Det kostnadsbelopp som ersätts är dock högst den kostnadsersättning den försäkrade yrkat av motparten.

Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad till avdrag för eller att ansöka om att få tillbaka den mervärdesskatt som ingår i advokatfakturan eller rättegångskostnaderna, avdras den moms som ingår i räkningen.

Moms ersätts inte heller om den försäkrade eller ersättningstagaren har rätt till återbäring på moms.

7.5 Kostnader som inte ersätts ur försäkringen

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före försäkringsfallet eller av preliminär utredning av ett ärende eller av en sådan utredning eller skötsel av ett tvistigt ärende till följd av vilken den försäkrade avstår från sina yrkanden gentemot motparten även om detta skulle vara helt motiverat
- motpartens rättegångskostnader som enligt dom eller överenskommelse ska betalas av den försäkrade, såvida man inte särskilt har kommit överens om detta och antecknat det i försäkringsbrevet
- kostnader som förorsakas av verkställigheten av dom eller beslut

- den försäkrades tidsspillan, eget arbete, inkomst- eller tjänstbortfall, resor eller uppehållskostnader, tilläggskostnad på grund av byte av ombud eller av ökade eller onödiga kostnader till följd av den försäkrades eget förfarande
- kostnader för inhämtande av juridiskt expertutlåtande
- kostnader för inhämtande av annat utlåtande än juridiskt expertutlåtande, om utlåtandet inte stöder de yrkanden som den försäkrade framställt i ärendet eller bestrider motpartens yrkanden
- kostnader som förorsakas av anmälan om brott, begäran om undersökning eller förundersökning av brott
- kostnader för sådana omständigheter eller sådan bevisning som domstolen inte beaktar
- kostnader som den försäkrade eller hans ombud har förorsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iakttä domstolens förordnanden eller genom att framföra ett påstående som de har vetat eller borde ha vetat vara grundlöst, eller genom att annars uppsåtligt eller av oaktsamhet förlänga rättegången
- kostnader för en rättegång som den försäkrade eller hans ombud har inlett utan att motparten har gett anledning till det, eller för en onödig rättegång som den försäkrade eller hans ombud annars uppsåtligt eller av oaktsamhet har föranlett
- skiljemännens arvoden och kostnader.

7.6 Andra bestämmelser i anslutning till ersättningen

7.6.1 Försäkringsbolaget betalar ut ersättningar för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader då domstolens beslut har vunnit laga kraft eller då förlikning har ingåtts.

7.6.2 Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av den skatt som ingår i advokatfakturan, betalar försäkringsbolaget till den försäkrade ersättning för advokat- och rättegångskostnaderna mot den faktura som den försäkrade har betalt.

7.6.3 En kostnadsersättning som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala den försäkrade ska betraktas som en minskning av försäkringsbolagets ersättningsskyldighet, om denna kostnadsersättning har kunnat inkasseras hos den betalningsskyldige.

7.6.4 Om motparten har dömts eller förbundit sig att betala den försäkrade sådan kostnadsersättning som är obetald när ersättning betalas ur försäkringen, är den försäkrade skyldig att på försäkringsbolaget överföra sin rätt till kostnadsersättningen intill det ersättningsbelopp som bolaget har betalt.

Om den försäkrade har varit tvungen att själv betala en del av sina kostnader på grund av att dessa överstiger den maximiersättning som anges i punkt 7.1, är den försäkrade skyldig att på försäkringsbolaget överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överstiger den andel som den försäkrade själv har betalat.

7.6.5 Om en kostnadsersättning som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala har betalats till den försäkrade eller om den försäkrade annars har kunnat räkna sig den till godo, ska den försäkrade återbetala kostnadsersättningen till försäkringsbolaget jämte ränta intill det belopp som utbetalats ur försäkringen.

7.7 Motpartens kostnader

Ur försäkringen ersätts rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala, ifall detta överenskommit separat och antecknats i försäkringsbrevet.

Ersättningen för rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala kan uppgå till högst hälften av ersättningsbeloppet och vid ärenden som avses i punkt 7.1.3 i villkoren högst samma belopp som den försäkrades egna ersättningsgilla advokat- och rättegångskostnader kan uppgå till.

Ur försäkringen ersätts motpartens nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala i ett ärende, där de advokat- och rättegångskostnader som förorsakats den försäkrade ersätts ur denna rättskyddsförsäkring.

MERSKYDDSFÖRSÄKRINGAR

Om ett separat avtal har ingåtts och anteckning om det har gjorts i försäkringsbrevet, innehåller försäkringen också förmögenhetsansvarsförsäkring (VV) och avbrottsförsäkring vid arbetsoförmåga (TK) eller båda.

VV FÖRMÖGENHETSANSVARSFÖRSÄKRING

VV 1 Syftet med försäkringen

Pohjola Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och Allmänna avtalsvillkor (YL)

- ersätta i punkt VV 3.1 nämnda skador och i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader,
- sköta utredningen av skadeersättningens grunder och belopp,
- förhandla med den som kräver ersättning.
- sköta eller ersätta rättegången, om ersättningsfrågan går till domstolsbehandling.

Försäkringen gäller den verksamhet som försäkringstagaren bedriver och som meddelas försäkringsbolaget då försäkringen tecknas och som antecknats i försäkringsbrevet (försäkrad verksamhet).

VV 2 Försäkringens giltighetsområde

Försäkringen är i kraft i Finland och gäller försäkrad verksamhet som bedrivs inom giltighetsområdet samt ersättningskrav som ska behandlas enligt där gällande rätt.

VV 3 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dessa

3.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter sådana ekonomiska skador som försäkringstagaren har vållat någon annan och som inte har samband med person- eller sakskador.

En förutsättning är dessutom att försäkringstagaren till följd av någon handling eller försummelse under försäkringsperioden enligt gällande rätt är ersättningsansvarig för skadan antingen

- gentemot sin uppdragsgivare enligt avtal med honom, eller
- gentemot någon annan än sin uppdragsgivare enligt gällande rätt

3.1.1 Vissa branscher och utvidgning av skador som ersätts

I avvikelse från punkt VV 3.1 ersätter försäkringen också sådan under försäkringsperioden konstaterad skada, som har förorsakats under giltighetstiden för denna förmögenhetsansvarsförsäkring eller en annan förmögenhetsansvarsförsäkring som har varit i kraft i Pohjola Försäkring. Dessutom ersätts sådan under försäkringsperioden konstaterad skada, som har förorsakats under giltighetstiden för en förmögenhetsansvarsförsäkring som direkt föregått denna försäkring, men som inte ersätts ur den föregående förmögenhetsansvarsförsäkringen på grund av att skadan har konstaterats först efter det att försäkringen har upphört.

Den här utvidgningen gäller följande branscher

- disponentbyrå
- juridisk byrå
- advokatbyrå
- räkenskaps- och bokföringsbyrå
- revisionsbyrå

- bilbesiktning
- översättningstjänst

3.2 Begränsningar

3.2.1 Självförvällade skador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas försäkringstagaren själv.

3.2.2 Arbetsprestation enligt avtal

Försäkringen ersätter inte kostnaderna för ett arbete som utförts för att reparera resultatet av ett arbete som avses i ett uppdragsavtal eller för att göra om ett sådant arbete, inte ens i det fall att arbetet utförs av någon annan än försäkringstagaren.

3.2.3 Arbetstagare och delägarkompanjon

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas personer i försäkringstagarens tjänst eller därmed likställda personer eller delägarkompanjoner.

3.2.4 Person- och saksador

Försäkringen ersätter inte person- eller saksador, eller ekonomiska skador i samband med sådana skador.

Med saksador avses också att bland annat kontanter, värdepapper, oanvända frimärken, kuponger, växlar, checkar och liknande fordringsbevis förstörs, skadas eller förkommer.

3.2.5 Utbetalning eller mottagning av kontanter

Försäkringen ersätter inte skador som beror på räknefel då kontanter tas emot eller betalas ut.

3.2.6 Kostnader för ändring av låskombinationer och nya lås

Försäkringen ersätter inte kostnader för ändring av låskombinationer eller anskaffning av nya lås.

3.2.7 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skador till den del ersättningsansvaret baserar sig på en sådan bestämmelse i ett uppdragsavtal genom vilken försäkringstagaren har iklätt sig ett större ansvar än han i samma avtalsförhållande skulle ha enligt gällande rätt utan en sådan avtalsbestämmelse.

3.2.8 Ansvar gentemot företag i samma ägo

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- bolag som ingår i samma koncern som försäkringstagaren, eller
- företag som på basis av majoritetsinnehav eller av någon annan orsak omfattas av samma bestämmanderätt som försäkringstagaren.

3.2.9 Skador som vållas uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet

Försäkringen ersätter inte skador som försäkringstagaren eller annan person för vilken försäkringstagaren har skadeståndsansvar vållar uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet (se YL 7).

En skada anses ha vållats uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet bl.a. då den handling, det förfaringsätt eller den försummelse som förorsakade skadan med beaktande av omständigheterna medförde en avsevärd risk för att skadan skulle uppstå.

3.2.10 Böter

Försäkringen ersätter inte böter eller andra liknande påföljder.

3.2.11 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skador som ersätts ur någon annan ansvarsförsäkring som försäkringstagaren har tecknat.

3.2.12 Immateriella rättigheter

Försäkringen ersätter inte skador eller kostnader som har förorsakats av eller på något sätt beror på kränkning av en immateriell rättighet.

VV 4 Säkerhetsföreskrifter

4.1 Försäkringstagaren ska tillämpa de sedvanliga villkoren för uppdragsavtal inom branschen (se YL 6.1).

4.2 Om försäkringstagaren använder en utomstående tjänsteproducent för utförande av sitt uppdrag ska denne åläggas att teckna en förmögenhetsansvarsförsäkring och hålla försäkringen i kraft.

4.3 Dessutom ska försäkringstagaren följa de i försäkringsbrevet nämnda eller på annat sätt skriftligt meddelade säkerhetsföreskrifterna.

VV 5 Utredning av skada

5.1 Försäkringsbolagets skyldigheter

Då en skada som anmälts omfattas av försäkringen och dess belopp överstiger försäkringens självrisk, utreder försäkringsbolaget om försäkringstagaren är skyldig att ersätta skadan samt förhandlar med den som yrkar på ersättning.

Om ersättningsbeloppet och grunderna inte är uppenbart riktiga, binder det inte försäkringsbolaget att försäkringstagaren ersätter skadan, träffar en överenskommelse om den eller godkänner ett krav.

Om försäkringsbolaget träffat en överenskommelse med den skadelidande om ersättning för skadorna och försäkringstagaren inte samtycker till överenskommelsen, är försäkringsbolaget inte längre skyldigt att ersätta kostnader som därefter förorsakas eller betala en större ersättning än bolaget skulle ha gjort på basis av ovan nämnda överenskommelse. Försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att göra ytterligare utredningar i ärendet.

5.2 Försäkringstagarens skyldigheter

Försäkringstagaren är skyldig att

- på egen bekostnad delta i utredningen av skadan,
- att förete försäkringsbolaget alla de uppgifter, handlingar och annat material som han besitter och som är av betydelse vid utredningen av skadan,
- skaffa eller göra nödvändiga utredningar och undersökningar som försäkringstagaren till skäliga kostnader kan få tillgång till, samt
- bereda försäkringsbolaget möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

VV 6 Rättegång

Om ett skadeståndsyrkande som till sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen blir föremål för domstolsprövning, ska försäkringstagaren sedan han fått kännedom om rättegången omedelbart meddela detta till försäkringsbolaget.

Om skadeståndsyrkandet till sitt belopp och sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen, betalar försäkringsbolaget rättegångskostnaderna under förutsättning att

- skadeanmälan gjorts innan svaromålet lämnats och
- försäkringsbolaget godkänner rättegångsombudet.

Om rättegången också hänför sig till andra ärenden, ersätter försäkringen enbart den del av kostnaderna som hänför sig till det ersättningsyrkande som omfattas av försäkringen.

Försäkringsbolaget har alltid rätt att överta skötseln av rättegången.

VV 7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Skadestånd

Försäkringen ersätter det skadestånd som försäkringstagaren är skyldig att betala. Ersättningsbeloppet beräknas enligt de bestämmelser och den rättspraxis som gäller skadestånd.

Vid uträkning av skadebeloppet beaktas bestämmelserna i mervärdeskattelagen. Skatteandelen betalas inte, om den är avdragsgill i den försäkrades eller ersättningstagarens beskattning. Moms ersätts inte heller om den försäkrade eller ersättningstagaren har rätt till återbäring på moms.

Om flera personer är solidariskt ansvariga för samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar försäkringstagarens andel av ersättningskyldigheten. Om ingen annan grund finns, betalas ersättningen efter huvudtalet.

7.2 Kostnader för avvärjande av omedelbart hotande fara

Om ett försäkringsfall är omedelbart hotande eller har inträffat, är den försäkrade skyldig att se till att skadan avvärjs eller begränsas (se YL 6.2). Denna skyldighet begränsar sig till enbart de åtgärder med vilka man avlägsnar det omedelbara hotet om att förorsaka annan en ansvarsskada och omfattar inte ytterligare och mera omfattande åtgärder efter inträffad skada, om inte en separat överenskommelse träffas med försäkringsbolaget om sådana åtgärder. Kostnaderna för de nödvändiga åtgärderna ersätts ur försäkringen.

7.3 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter dessutom skäliga och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana utredningskostnader som förorsakas försäkringstagaren och som denne enligt försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka någon separat överenskommelse inte har ingåtts med försäkringsbolaget.

Rättegångskostnader ersätts på det sätt som beskrivs i punkt 6.

7.4 Ersättningens maximibelopp

Det sammanlagda maximibelopp som betalas på basis av en skada, inklusive utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader, är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Avvärjningskostnader ersätts enligt punkt YL 6.2.

För skador som har förorsakats under en försäkringsperiod utbetalas högst dubbelt det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

7.5 Serieskador

Skador till följd av en och samma handling eller försummelse betraktas som en skada oberoende av om skadorna konstateras under en eller flera försäkringsperioder.

Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de ha uppkommit under den försäkringsperiod under vilken den första skadan har förorsakats.

7.6 Självrisk

Vid varje skada har försäkringstagaren en i försäkringsbrevet angiven självrisk som i enlighet med villkoren dras av från det sammanlagda beloppet av skadeersättning, avvärjningskostnaderna samt utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnaderna.

TK AVBROTTSFÖRSÄKRING VID ARBETSOFÖRMÅGA

TK 1 Syftet med försäkringen

Pohjola Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt villkoren för avbrottsförsäkringen (KE) i Basförsäkringen för företag och dessa tilläggsvillkor samt de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta i punkt TK 3 nämnda skador som förorsakats av företagarens eller en arbetstagares arbetsoförmåga.

TK 2 Ansvarstid och självrisk

2.1 Ansvarstid

Med den ansvarstid som anges i försäkringsbrevet avses den oavbrutna period som börjar vid självrisktidens utgång och för vilken avbrottskador ersätts ur försäkringen.

Ansvarstiden för avbrottsförsäkringen vid arbetsoförmåga är 12 månader.

Om samma kroppsskada eller sjukdom ger upphov till flera perioder av arbetsoförmåga, är det fråga om en enda avbrottskada för vilken ersättning utbetalas bara till den del som perioderna infaller inom 12 månader efter självrisktidens utgång.

2.2 Självrisk

Ersättning betalas inte till följd av olycksfall för en 3 dagars självrisktid och till följd av sjukdom för en 14 dagars självrisktid som räknas från det att en avbrottskada har inträffat.

TK 3 Skador

3.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter ekonomiska skador förorsakade av avbruten eller minskad affärsrörelse när dessa är en direkt följd av

- att en företagare i egenskap av ägare eller direktör som arbetar till förmån för försäkringstagaren eller
- att en arbetstagare som är fast anställd av försäkringstagaren under försäkringsperioden avlider eller av läkare konstateras vara arbetsoförmögen.

Orsaken till dödsfallet eller arbetsoförmågan ska vara en kroppsskada som personen ifråga har ådragit sig eller en sjukdom som har brutit ut hos honom under försäkringsperioden.

3.2 Skador som inte ersätts

3.2.1 Försäkringen ersätter inte en skada som till följd av arbetsoförmåga eller död förorsakas

- genom sjukdom på vilken tydliga symptom yppat sig eller som enligt medicinsk erfarenhet annars måste anses ha brutit ut innan försäkringen trädde i kraft eller företagaren eller arbetstagaren började arbeta i företaget,
- genom sjukdom som beror på annan sjukdom, kroppsskada eller exponering som företagaren eller arbetstagaren har utsatts för innan försäkringen trädde i kraft eller de började arbeta i företaget,
- genom graviditet, förlösnings eller abort eller
- genom en kroppsskada eller sjukdom som företagaren eller arbetstagaren uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet har vållat sig själv.

3.2.2 Försäkringen ersätter inte skador som beror på arbetsoförmåga eller död och som har förorsakats av skada eller av sjukdom som brutit ut efter det att företagaren eller arbetstagaren fyllt 65 år.

3.2.3 Ersättningen kan avslås eller minskas om företagarens eller arbetstagarens arbetsoförmåga eller död har förorsakats genom missbruk av alkohol eller läkemedel eller genom användning av narkotiska medel eller detta väsentligt bidragit till skadans uppkomst eller omfattning.

TK 4 Skadebelopp

Vid beräkning av skadebeloppet och försäkringsbeloppet tillämpas Basförsäkringens avbrottsförsäkringsvillkor (KE).

När skadebeloppet beräknas beaktas som ett avdrag utöver det som nämns i punkt KE 5.3 också de ersättningar och dagpenningar ur lagstadgade system som kommer företagare, anställda,

ansvarig bolagsman i öppet bolag eller kommanditbolag, eller företag till del och som har medfört att skadebeloppet har minskat.

Det maximiersättningsbelopp som betalas ur försäkringen per försäkringsperiod har separat antecknats i försäkringsbrevet.

TK 5 Övriga bestämmelser

I övrigt tillämpas Basförsäkringens avbrottsförsäkringsvillkor (KE) samt de allmänna avtalsvillkoren (YL).

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR

YL 1 Vissa centrala begrepp

Försäkringstagare är den som ingått ett försäkringsavtal med Pohjola Försäkring Ab eller med A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget).

I dessa villkor används benämningen försäkringsbolaget för försäkringsgivaren.

Den försäkrade är den till förmån för vilken en skadeförsäkring gäller.

En konsument är en person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än för den näringsverksamhet som han bedriver.

En försäkringstagare jämställd med en konsument är en sådan fysisk eller juridisk person som, med beaktande av arten och omfattningen av näringsverksamheten eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt, i egenskap av försäkringsgivarens avtalspart ska jämföras med en konsument.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden, vilken antecknats i försäkringsbrevet. Ett fortgående försäkringsavtal fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Säkerhetsföreskrifter innebär en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligen ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada eller föreskrift om att den som nyttjar eller sköter försäkringsobjektet ska ha en viss kompetens.

Ett begränsande villkor är ett villkor eller en bestämmelse som ingår i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat skriftligt avtal och som anger vilka skador som inte omfattas av försäkringen eller som begränsar försäkringsskyddet.

YL 2 Information som ska lämnas innan försäkringsavtalet ingås

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Innan ett försäkringsavtal ingås ska försäkringsbolaget ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för val av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen lämnas ska försäkringssökanden också göras uppmärksam på väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet.

Vid distansförsäljning av försäkringar ska konsumenter dessutom ges den förhandsinformation som avses i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Med distansförsäljning avses bl.a. försäljning av försäkringar per telefon eller via nätet.

2.1.1 Åsidosättande av försäkringsbolagets informationsplikt

2.1.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har givit försäkringstagaren bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna.

Försäkringsavtalet anses gälla med den rättade informationen från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rättelsen.

2.1.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen, eller har gett försäkringstagaren felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

2.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses här även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska innan försäkringen meddelas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor och även uppge sådana andra uppgifter som försäkringstagaren har förstått eller borde ha förstått att är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de därefter har konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren och den försäkrade ska innan försäkringen beviljas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor, vilka kan ha betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.3 Åsidosättande av upplysningsplikten

2.3.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

2.3.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 3 Inträdandet av försäkringsbolagets ansvar och försäkringsavtalets giltighet

3.1 När försäkringsbolagets ansvar inträder

Försäkringsbolagets ansvar inträder från den tidpunkt som parterna har kommit överens om. Om ingen annan tidpunkt har avtalats enskilt med försäkringstagaren, inträder försäkringsbolagets ansvar när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren ger eller sänder ett antagande svar på den andra avtalspartens anbud.

Om det finns särskild anledning, till exempel att försäkringstagaren tidigare har försummat att betala premier, försäkringens typ eller giltighetstid, inträder försäkringsbolagets ansvar först när premien för försäkringsperioden är betald. En anteckning om betalningsförutsättningarna ska göras på premiefakturan.

Om försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt en skriftlig försäkringsansökan till försäkringsbolaget och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för skada som har inträffat efter det att ansökan överlämnades eller avsändes.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt till försäkringsbolagets representant, anses ha överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Om det inte är dokumenterat vid vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har överlämnats eller avsänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

3.2 Försäkringsavtalets giltighet

Försäkringsavtalet gäller antingen fortlöpande eller för viss tid.

Ett fortlöpande försäkringsavtal gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också utan uppsägning av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte).

Ett försäkringsavtal för viss tid gäller under den överenskomna försäkringsperioden, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet eller om det inte på motsvarande sätt upphör att gälla av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte).

Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också av andra orsaker, vilka nämns senare i punkterna 4.2.1 och 16.

YL 4 Försäkringspremie

4.1 Betalning av försäkringspremien

4.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringsbolaget rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

4.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Även om fakturan har en tidigare förfallodag, kan premien betalas inom en månad från det att försäkringsbolaget skickade fakturan till försäkringstagaren. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början. Om försäkringsbolagets ansvar delvis inträder senare behöver premien för denna del av ansvaret inte betalas förrän ansvaret inträtt.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

Försäkringstagarens betalning används dock i första hand i enlighet med referensuppgifterna på fakturan, om inte försäkringstagaren i samband med betalningen skriftligen har meddelat något annat.

4.2 Dröjsmål med premien

4.2.1 Uppsägningsrätt på grund av dröjsmål

Om försäkringstagaren har försummat att betala premien på utsatt tid, har försäkringsbolaget rätt att säga upp en frivillig försäkring att upphöra 14 dagar efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Om försäkringstagaren betalar hela premien före uppsägningstidens utgång, upphör försäkringen likväl inte när uppsägningstiden löper ut. Försäkringsbolaget ska nämna om denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämförd med en konsument och försummelsen att betala premien har berott på att försäkringstagaren råkat i betalningssvårigheter på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av någon annan särskild orsak, huvudsakligen utan egen förskyllan, upphör försäkringen trots uppsägningen först 14 dygn efter det att hindret bortfallit. Försäkringen upphör dock senast tre månader efter uppsägningstidens utgång. Försäkringstagaren ska senast inom uppsägningstiden skriftligen meddela försäkringsbolaget om denna betalningssvårighet.

4.2.2 Dröjsmålsränta samt indrivnings- och rättegångskostnader

Om premien inte betalas inom utsatt tid, ska för dröjsmålstiden betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Försäkringsbolaget är enligt lagen om indrivning av fordringar berättigat till ersättningar för de kostnader indrivningen förorsakat. Om premier drivs in på rättslig väg, har försäkringsbolaget även rätt till lagstadgade rättegångsavgifter och rättegångskostnader. Försäkringsbolaget kan också överföra indrivningen av sin fordran till en tredje part.

4.3 Betalning av försenad premie

Om försäkringstagaren betalar hela den försummade premien efter det att försäkringen har upphört, inträder försäkringsbolagets ansvar dagen efter det att premien har betalats. Försäkringen gäller då till utgången av den ursprungligen avtalade försäkringsperioden, räknat från det att försäkringen på nytt trätt i kraft.

Om försäkringsbolaget likväl inte på nytt önskar återuppliva en försäkring som har upphört att gälla, ska försäkringsbolaget inom 14 dygn efter det att premien har betalats meddela försäkringstagaren sin vägran att ta emot premien.

4.4 Återbetalning av premie

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt, har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken bolagets ansvar har varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien ska återbetalas till försäkringstagaren. Premien återbetalas dock inte om den försäkrade eller försäkringstagaren förfarit svikligt i sådana fall som avses i punkt 2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt.

Den premie som ska återbetalas räknas ut på så sätt att en andel som motsvarar den tid under vilken försäkringen varit i kraft dras av från premien för den försäkringsperiod som premieåterbetalningen gäller enligt följande formel:

$$\text{Premie för försäkringsperioden} - \left(\frac{\text{giltighetstiden i dygn}}{\text{försäkringsperioden i dygn}} \times \text{premie för försäkringsperioden} \right) = \text{premie som skall återbetalas}$$

Försäkringsbolaget drar av 50 euro i handläggningsavgift från en premie som ska återbetalas, alternativt uppbärs en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat avtal mellan försäkringsbolaget och försäkringstagaren angiven minimipremie för försäkringen.

Premien återbetalas dock inte separat, om den premie som ska återbetalas är mindre än det eurobelopp som anges i lagen om försäkringsavtal.

4.5 Kvittning mot premie som ska återbetalas

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en premie som ska återbetalas. Om det belopp som ska återbetalas inte räcker till för att täcka alla förfallna fordringar, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 5 Information som ska lämnas under avtalets giltighetstid

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

5.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet, andra avtal som gäller försäkringens innehåll, om sådana har uppgjorts, och försäkringsvillkoren, om de inte har överlämnats tidigare eller om annat inte avtalats om detta.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfälliga, oriktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna. Försäkringsavtalet anses gälla med den rättade informationen från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rättelsen.

I fråga om givande av information efter ett inträffat försäkringsfall tillämpas bestämmelsen i 9 § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal.

5.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämfälls med konsumenter

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren, om försäkringsvillkoren inte redan tidigare har överlämnats.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren (årsmeddelande).

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfällig, felaktig eller vilseledande information, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått, om denna bristfälliga, oriktiga eller vilseledande information kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som försäkringsbolaget eller dess representant efter en inträffad skada har lämnat om en framtida ersättning.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning

5.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska utan dröjsmål, senast inom 14 dygn, meddela försäkringsbolaget, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas, har försäkringsbolaget rätt att nedsätta den ersättning som betalas ur försäkringen eller att helt avslå kravet på ersättning.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren försummar sin plikt att upplysa försäkringsbolaget om ändringar som väsentligt ökat faran under försäkringsperioden, har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen med stöd av punkt 16.2.1.7.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

5.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren ska underrätta försäkringsbolaget om en förändring senast en månad efter det att han erhållit det första årsmeddelandet efter förändringen, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks. Försäkringsbolaget ska påminna försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas har försäkringsbolaget rätt att nedsätta ersättningen eller att helt avslå kravet på ersättning om försäkringstagaren har försummat upplysningsplikten uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 6 Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomst av skada

6.1 Skyldighet att iakttä säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iakttä de säkerhetsföreskrifter som ingår i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren eller i övrigt har givits skriftligen. Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iakttä säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse åsidosättandet av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämförd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaktsamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsåtligt har försummat att iakttä säkerhetsföreskrifter.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa en skada dvs. räddningsplikten

När en skada inträffar eller är omedelbart hotande ska den försäkrade eller den som identifieras med den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan. Om skadan förorsakats av en utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevaka försäkringsbolagets rätt gen-

temot skadevållaren. Den försäkrade ska till exempel försöka klarlägga skadevållarens identitet. Om skadan har förorsakats genom en straffbar gärning, ska den försäkrade utan dröjsmål meddela polismyndigheterna detta och i domstol kräva straff för brottsförvarna, om försäkringsbolagets fördel så kräver. Den försäkrade ska även i övrigt iakttä de föreskrifter som försäkringsbolaget utfärdat för att avvärja och begränsa en skada.

Försäkringsbolaget ersätter skäligen kostnader för uppfyllande av ovannämnda skyldighet att avvärja och begränsa en skada även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin ovan avsedda plikt, kan ersättningen till honom nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten eller begränsandet av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämförd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaktsamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsåtligt har åsidosatt sin plikt.

YL 7 Förorsakande av försäkringsfall

7.1 Försäkringsfall som förorsakas uppsåtligt

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt.

7.2 Grov oaktsamhet samt bruk av alkohol eller narkotika

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, kan ersättningen till honom nedsättas eller hans krav på ersättning avslås.

Vid bedömningen av om ersättningen i ovannämnda fall ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den försäkrade personens åtgärd har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade personen och arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om den försäkrade har förorsakat skadan av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har bidragit till skadan, betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in till följd av att den försäkrade befunnits vara insolvent vid utsköning eller konkurs.

7.3 Inverkan av alkohol eller annat rusmedel på skada vid motorfordonsförsäkringar

Vid övervägande av om ersättning ska utbetalas med stöd av en motorfordonsförsäkring tillämpas förutom det i punkterna 7.1 och 7.2 anförda följande:

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon i sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, betalas ersättning bara av särskilda skäl. Samma förfarande tillämpas om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet då han annars

har framfört fordon under sådan påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon under påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel i andra än i föregående stycke nämnda fall, kan ersättningen nedsättas beroende på vilken andel han hade i skadan.

YL 8 Identifikation

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om förorsakande av skada, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som

- med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg,
- tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom eller
- bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av att han står i arbets- eller tjänsteförhållande till försäkringstagaren ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

YL 9 Otillräknelighet och nödtillstånd

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 6 och 7 ovan, om den försäkrade när han förorsakade en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 5, 6 och 7, om den försäkrade när han förorsakade en fareökning eller en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan handlade i syfte att förhindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras.

Vad som i denna punkt har sagts om den försäkrade ska även tillämpas på den som i punkt 8 identifieras med den försäkrade.

YL 10 Ersättningsförfarande

10.1 Ersättningsökandens skyldigheter

Den ersättningsökande ska omedelbart underrätta försäkringsbolaget om försäkringsfallet. Försäkringsbolaget ska också beredas tillfälle att inspektera skadan. Brott ska utan dröjsmål anmälas till polismyndigheterna.

Den som yrkar på ersättning ska till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredningen av försäkringsbolagets ansvar. Hit hör till exempel de handlingar och uppgifter med vilkas hjälp det kan konstateras om en skada har inträffat, hur stor skada som har uppkommit och till vem ersättningen ska utbetalas (till exempel polisprotokoll, polisanmälan, gravationsbevis och utredning om in-teckningshavare). Den som yrkar på ersättning är skyldig att införskaffa de utredningar som han bäst får tillgång till.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det har erhållit ovan nämnda utredningar.

Om den som yrkar på ersättning efter en skada svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga uppgifter, vilka är av betydelse för utredningen av skadan och försäkringsbolagets an-

svar, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

10.2 Preskription av rätt till ersättning

Försäkringsersättning ska sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningsökanden fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och skadepåföljden med anledning av försäkringsfallet. Ersättningsanspråket ska i varje händelse framläggas inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat eller, om försäkringen tecknats i händelse av skadeståndsskyldighet, från det att skadepåföljden uppkommit. Med framläggande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggs inom denna tid, förlorar ersättningsökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter

Efter inträffad skada ska försäkringsbolaget till den som yrkar på ersättning lämna uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter till ersättningsökanden om framtida ersättning, ersättningsbelopp eller sätt att betala ersättningen inverkar inte på prestations-skyldigheten enligt försäkringsavtalet.

Försäkringsbolaget ska med anledning av en inträffad skada utan dröjsmål, och senast en månad efter det att bolaget fått de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för utredandet av dess ansvar, betala ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddela att någon ersättning inte betalas. Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, ska försäkringsbolaget dock betala den ostridiga delen av ersättningen inom den ovan angivna tiden.

Ett ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring ska försäkringsbolaget meddela också till den skadelidande.

Om ersättning för annat än kostnader eller förlust av förmögenhet betalas ut till en omyndig person, ska försäkringsbolaget meddela förmyndarmyndigheten i den omyndiges hemkommun om försäkringsersättningen, ifall ersättningsens totalbelopp är större än 1 000 euro.

På försenad ersättning ska försäkringsbolaget betala dröjsmåls-ränta enligt räntelagen.

10.4 Kvittning mot försäkringsersättning

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en ersättning som ska betalas. Om alla förfallna fordringar inte kan kvittas mot det ersättningsbelopp som ska betalas, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 11 Försäkringsersättning

11.1 Överförsäkring och berikandeförbud

Egendom eller intresse är överförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av en skada som har gällt överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättningen betalas enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsätligt har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

11.2 Underförsäkring

Egendom eller intresse är underförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den för-

säkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är skyldigt att med anledning av en skada som har gällt underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätta endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde. Vid bedömning av underförsäkring jämförs försäkringsbeloppet vid uträkning av ersättning enligt återanskaffningsvärdet med egendomens återanskaffningsvärde och vid uträkning av ersättning enligt dagsvärdet med egendomens dagsvärde.

Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättning betalas enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

YL 12 Krig, kärnskada och sanktioner

12.1 Krig och kärnskada

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- av krig, uppror, revolution, terrorism eller annat liknande,
- av en i atomansvarighetslagen beskriven kärnskada eller av en skada som förorsakats av ett material, en anordning eller ett vapen som baserar sig på en kärnreaktion eller joniserande strålning, oberoende av var kärnskadan inträffat.

12.2 Sanktioners inverkan på ersättningen

Ett försäkringsbolag, dess dotterbolag eller en nätverkspartner som skriver ut en lokal försäkring är inte skyldig att utbetala ersättning, skadestånd, avvärjningskostnader eller utrednings- eller rättegångskostnader, om betalningen av sådana ersättningar eller kostnader strider mot beslut som fattats av Förenta nationernas säkerhetsråd, mot sanktioner eller förordningar som EU ställt eller antagit eller mot sanktioner som Förenta staterna ställt eller mot lagstiftningen.

YL 13 Sökande av ändring i försäkringsbolagets beslut

Försäkringstagaren eller ersättningssökanden har olika medel till sitt förfogande för att få försäkringsbolagets beslut ändrat. Om saken inte kan redas ut i samråd med försäkringsbolaget, kan ändringssökanden be om råd och handledning vid FINEs Försäkrings- och finansrådgivningen eller anhålla om en rekommendation om avgörande av en behörig nämnd. Den som är missnöjd kan också väcka talan mot försäkringsbolaget.

13.1 Självrättelse

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden misstänker ett fel i försäkringsbolagets beslut, har han rätt att få närmare information om de omständigheter som har lett fram till avgörandet. Försäkringsbolaget ska korrigera beslutet om nya utredningar ger anledning till detta.

13.2 FINE och konsumenttvistenämnden

FINEs Försäkrings- och finansrådgivning (www.fine.fi) ger avgiftsfritt opartiska råd och handledning. FINEs Försäkrings- och finansrådgivning och Försäkringsnämnden ger också rekommendationer till avgörande i tvistemål. FINE behandlar inte en tvist som är anhängig eller har behandlats hos konsumenttvistenämnden eller en domstol.

Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumenttvistenämnden (www.kuluttajariita.fi), som ger rekommendationer om avgöranden med stöd av konsumentskyddslagstiftningen. Konsumenttvistenämnden behandlar inte ett tvistemål som är anhängigt eller som behandlats vid Försäkringsnämnden eller i domstol.

13.3 Tingsrätt

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut, kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätten på partens hemort i Finland eller vid tingsrätten på försäkringsbolagets hemort eller på skadeorten i Finland, såvida inte annat följer av Finlands internationella avtal.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut ska väckas inom tre år efter det att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Sedan tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

Behandling i nämnd avbryter preskriptionstiden för rätten att väcka talan.

YL 14 Försäkringsbolagets regressrätt

14.1 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje man

Den försäkrades rätt att kräva skadestånd av tredje man som är ersättningsansvarig för skadan övergår till försäkringsbolaget till den del bolaget har ersatt skadan.

Om skadan har förorsakats av tredje man i egenskap av privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan med dessa enligt skadeståndslagens 3 kapitel 1 § jämställbar person, uppkommer för bolaget regressrätt gentemot den ifrågavarande personen endast om denne förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningsansvarig för skadan oberoende av oaktsamhet.

14.2 Övriga fall där regressrätt förekommer

Om skadan har orsakats vid framförande av motorfordon, har försäkringsbolaget utöver vad som anges i punkt 14.1 ovan rätt att återkräva ersättning som bolaget har betalat på grund av en skada

- av motorfordonets ägare, förare, passagerare eller innehavare om denne har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grovt vållande
- av den som genom vårdslöshet har förorsakat en skada vid framförande av ett fordon som olovligt tagits i bruk
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller var sådan att det fanns minst 0,53 mg alkohol per liter utandningsluft
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet under sådan påverkan av alkohol eller annat berusningsmedel än alkohol, eller under gemensam påverkan av alkohol och annat berusningsmedel, att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om försäkringsbolagets regressrätt gentemot en försäkringstagare, försäkrad eller person som identifieras med den försäkrade stadgas i övrigt i 75 § 4 mom. lagen om försäkringsavtal.

YL 15 Ändring av försäkringsavtal

15.1 Ändring av avtalsvillkor under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.2 eller
- om det under försäkringsperioden har skett en sådan förändring som avses i punkt 5.2 i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks.

Efter att ha fått kännedom om en sådan omständighet ska försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.2 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod

15.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Denna villkorspunkt tillämpas på försäkringar som har börjat 1.1.2014 eller senare.

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor.

Ändringarna tillämpas från ingången av följande försäkringsperiod. Försäkringsbolaget ska meddela om ändringarna senast en månad före övergången till en ny försäkringsperiod. Försäkringen fortsätter i förändrad form, om försäkringstagaren inte skriftligen säger upp den före övergången till en ny försäkringsperiod.

Om försäkringen har börjat före 1.1.2014, tillämpas villkorspunkt 15.2.2.

15.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

A. Anmälningsförfarande

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor, då grunden för ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller en myndighetsföreskrift,
- ändrad rättspraxis
- en oförutsedd förändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturföreteelse, katastrofartad olycka),
- förändring i ett index som inverkar på försäkringen och som anges i försäkringsbrevet,
- förändring av skadestnader eller kostnadsnivå
- förändring i sådan omständighet eller sådant förhållande, som försäkringsbolaget anser att inverkar på premiens storlek. Sådana kan vara exempelvis förändringar i företagets omsättning, företagets ålder, företagets bransch, företagets riskklass, företagets lönesumma eller i företagets andra uppgifter samt förändringar i försäkringsobjektet, förändring i åldern, placeringen, egenskaperna eller försäkringsstället hos försäkringsobjektet eller en del av ett sådant.

Försäkringsbolaget har dessutom för fordonsförsäkringar vid ingången till en ny försäkringsperiod rätt att göra ändringar i försäkringsvillkoren och premien samt i andra avtalsvillkor, om motiveringen är en ändring i sådan omständighet eller sådant förhållande, som försäkringsbolaget anser att inverkar på storleken på fordonsförsäkringens premie. Sådana kan exempelvis vara ändringar i uppgifterna om fordonet, i fordonsgruppen eller i användningen av fordonet.

Försäkringsbolaget har också rätt att justera premien genom att fastställa olika premiegrunder utgående från skaderisken.

Försäkringsbolaget har dessutom rätt att i försäkringsvillkoren och de övriga avtalsvillkoren göra mindre ändringar som inte påverkar försäkringsavtalets huvudsakliga innehåll.

Om försäkringsbolaget företar ändringar av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, ska bolaget i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

Försäkringsbolaget har utöver vad som anges ovan rätt att göra ändringar, som beror på bestämmelser om bonus, koncentrerings-

kunder eller preferenskunder eller andra motsvarande bestämmelser som ingår i försäkringen. På premien inverkar också eventuella kundförmåner och rabatter, vilkas storlek, beviljningsgrunder samt varaktighet och giltighetstider kan ändras.

B. Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premien eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämnts ovan i punkt A, eller om bolaget utelämnar en kraftigt marknadsförd förmån ur försäkringen, ska försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Uppsägningen ska ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

YL 16 Försäkringsavtalets upphörande

16.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

16.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringstagaren har rätt att säga upp en fortlöpande försäkring genom ett skriftligt meddelande

- en månad före försäkringsperiodens utgång,
- inom 30 dygn från det att meddelandet om en ändring i villkoren eller en premiehöjning har avsänts eller
- när försäkrad egendom byter ägare och försäkringstagarens försäkringsbehov därmed upphör. (Försäkringen kan då avslutas från och med den dag då äganderätten övergick.)

En uppsägning ska göras skriftligen, i annat fall är den inte giltig.

En tidsbestämd försäkring upphör utan uppsägning när den bestämda tiden går ut. Försäkringstagaren har inte rätt att säga upp försäkringen att upphöra tidigare, om inte annat avtalas.

16.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren har rätt att när som helst säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen ska ske skriftligen. Annan uppsägning är ogiltig. Om försäkringstagaren inte har angivit något senare datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Någon uppsägningsrätt finns emellertid inte om den för försäkringsavtalet avtalade giltighetstiden är kortare än 30 dygn.

16.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden

16.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden

16.2.1.1 om försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet,

16.2.1.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks,

16.2.1.3 om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.1.4 om försäkringstagaren eller den försäkrade har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet,

16.2.1.5 om försäkringstagaren eller den försäkrade efter skadan svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar,

16.2.1.6 om det inträffar en skada som ska ersättas enligt de villkor som tillämpas på försäkringen,

16.2.1.7 om försäkringstagaren har försummat den upplysningsplikt som avses i villkorspunkt 5.2 (upplysningsplikt vid fareökning), eller

16.2.1.8 om försäkringstagaren har försatts i konkurs.

Med försäkringstagaren avses i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.7 även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringsbolaget har en i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.8 angiven uppsägningsrätt som gäller en försäkring och försäkringsbolaget utnyttjar denna rätt, kan bolaget samtidigt säga upp också försäkringstagarens övriga försäkringar.

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämställs med konsumenter

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden

16.2.2.1 om försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet,

16.2.2.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks,

16.2.2.3 om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsätligen eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.2.4 om försäkringstagaren eller den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsätligen eller av grov oaktsamhet, eller

16.2.2.5 om försäkringstagaren eller den försäkrade efter skadan svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar.

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. Uppsägningsgrunden nämns i uppsägningsmeddelandet. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningsgrunden nämns i uppsägningsmeddelandet. Meddelandet om uppsägningen ska sändas senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

16.4 Ägarbyte

Försäkringsavtalet upphör att gälla, om den försäkrade egendomen övergår till en annan ny ägare än till försäkringstagaren själv eller dennes dödsbo. Om en skada inträffar inom 14 dagar efter

äganderättens övergång, har den nye ägaren dock rätt till ersättning, om han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

Om andra försäkringar har fogats till egendomsförsäkringen, t.ex. en ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör en sådan försäkring omedelbart att gälla då egendomen övergår till ny ägare.

16.5 Byte av försäkringsbolag

De frivilliga försäkringarna för ett motorfordon upphör utan uppsägning den dag då det i fordonsregistret har antecknats att trafikförsäkringen för motorfordonet har överförs till ett annat försäkringsbolag.

YL 17 Tredje mans rätt

17.1 Övriga försäkrade till förmån för vilka en egendomsförsäkring gäller

Utöver vad som i de egentliga försäkringsvillkoren i anslutning till ifrågavarande försäkring i övrigt har stadgats om den försäkrade, gäller, om inte annat avtalats, en egendomsförsäkring (direkt sakskada) till förmån för ägare, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

17.2 Den försäkrades ställning när en skada har inträffat

Gentemot en försäkrad som avses i punkt 17.1 får försäkringsbolaget, i syfte att nedsätta ersättningen eller avslå kravet på ersättning, åberopa stadgandena om försäkringstagarens eller en annan försäkrads åsidosättande av upplysningsplikt (punkt 2.2) eller anmälan om fareökning (punkt 5.2) endast i det fall att den försäkrade före skadan hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller någon annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till den ersättning som betalas ut med anledning av en skada. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade förhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättningen, utom då den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har uppgivit att han själv bevakar sin rätt eller då det är fråga om en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

17.3 Företrädesrätt till ersättning

Gäller en egendomsförsäkring till förmån för en fysisk eller juridisk person som till säkerhet för sin fordran har panträtt i egendomen, har denne, även om fordran inte har förfallit till betalning, rätt att före ägaren få betalning ur ersättningen, om ägaren inte har reparerat skadan eller ställer säkerhet för reparationen. Vad som här sagts gäller på motsvarande sätt till förmån för en fysisk eller juridisk person som har retentionsrätt i egendomen till säkerhet för en fordran som förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll.

Angående en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen gäller vad som stadgats om inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

17.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring

Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt av försäkringsbolaget om den försäkrade har försatts i konkurs eller annars är insolvent. Om ett ersättningskrav riktas till försäkringsbolaget, ska bolaget utan obefogat dröjsmål underrätta den försäkrade om saken samt ge honom tillfälle att lägga fram en utredning om försäkringsfallet.

Den försäkrade ska också informeras om ärendets senare handläggningsskeden. Om försäkringsbolaget godkänner den skadelidandes ersättningskrav, är godkännandet inte bindande för den försäkrade.

17.5 Den skadelidandes rätt att söka ändring vid skadeförsäkring

Den skadelidande har rätt att med anledning av försäkringsbolagets ersättningsbeslut väcka talan mot försäkringsbolaget eller hänskjuta ärendet till Försäkringsnämnden eller konsumenttvistenumnden enligt punkt 13.

YL 18 Tillämplig lag

På försäkringen tillämpas finsk lag.

Framgång tillsammans.

